دوره هشتم ـ سال سوم
تاریخ چاپ:۱۳۸۹/۱۰/۲۷

شماره چاپ: ۱۲۹۲
شماره ثبت: ۴۸۶

اظهارنظر کارشناسی درباره:

«طرح وکالت»

به همراه جدول تطبیقی طرح وکالت با قوانین موجود

کد موضوعی: ۲۴۰
شماره مسلسل: ۱۱۰۳۲
شهریورماه ۱۳۹۰

به‌نام خدا

فهرست مطالب

چکیده ۱
مقدمه ۱
۱. نکاتی در مورد کلیات طرح ۲
۲. بررسی مواد ۵
نتیجه‌گیری ۹٤
منابع و مآخذ ۹٤

اظهارنظر کارشناسی درباره:
«طرح وکالت»
به همراه جدول تطبیقی طرح وکالت با قوانین موجود

چکیده

درحالی که وکالت در جامعه ما دارای جایگاه بس مهم است، قوانین مربوط به آن دارای پراکندگی بوده و متولیان این امر نیز متعددند. این امر مشکلاتی عملی را در این حوزه ایجاد کرده که تصویب قانونی جامع که دربردارنده تمامی مقررات مربوط به وکلا باشد، به‌علاوه یکپارچه کردن تشکیلات مرتبط با آن می‌تواند تا حدی رافع این مشکلات باشد. طرح وکالت که با نوآوری‌هایی نیز همراه است، جهت رفع مشکلات این حوزه، با امضای جمع زیادی از نمایندگان محترم تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است. این گزارش با نگاه به کلیات طرح و مشکلات موجود در این حوزه، با رعایت اختصار به ذکر اشکالاتی که در برخی از مواد وجود دارد پرداخته و معتقد است تصویب این طرح با رفع چند اشکال مختصر موجود در آن، می‌تواند به نفع جامعه و رافع اشکالات موجود در این حوزه باشد.

مقدمه

۱. **وضعیت فعلی وکلا در کشور**: درحال حاضر وکلای دادگستری در کانون‌های وکلایی که صرفاً در چند منطقه از کشور (متشکل از یک یا چند استان) تأسیس شده، سازماندهی شده‌اند. در سال ۱۳۷۹ نیز براساس ماده (۱۸۷) قانون برنامه سوم توسعه، قوه قضائیه صلاحیت برگزاری آزمون جداگانه‌ای برای ارائه پروانه وکالت و مشاوره حقوقی را دریافت کرد و از آن پس «مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه» به‌منظور انجام مسئولیت فوق تشکیل شد. ازاین‌رو، درحال حاضر دو نهاد جداگانه برای تولیت امور وکالت در کشور وجود دارد که مشکلاتی را نیز ایجاد کرده است. ادغام این دو نهاد با حفظ استقلال وکلا، امری ضروری است که این مهم در این طرح منظور شده است. ازسوی دیگر، ایجاد وحدت رویه و هماهنگی در فعالیت کانون‌های وکلا نیز جهت حفظ حقوق مردم لازم است و لذا خود کانون‌های وکلا اقدام به تشکیل «اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران» کرده‌اند که البته تأسیس مذکور، فاقد مبنای قانونی است. در طرح «کانون ملی وکلای دادگستری» تأسیس شده است تا اهداف مربوطه را محقق سازد.

ضمن اینکه پیش‌بینی شده است در هر استان، کانون وکلای محلی آن استان تشکیل شود و **هیئت‌مدیره** آنها در تشکیل هیئت عمومی کانون ملی وکلای دادگستری مشارکت می‌کنند.

۲. قوانین موجود در مورد وکالت دادگستری: قانون وکالت مصوب سال ۱۳۱۵، لایحه قانونی استقلال کانون وکلا مصوب سال ۱۳۳۳، قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری مصوب سال ۱۳۵۵ و قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت مصوب سال ۱۳۷٦ درحال حاضر بر امور وکلا حاکمیت دارد. برخی آیین‌نامه‌ها نیز در این مورد وجود دارد که برمبنای اختیاری که قانون داده، به تصویب رسیده است. این قوانین، برخی اصلاحات را نیز به خود دیده‌اند. برخی از موضوعات نیز در قانون مسکوت است و آیین‌نامه‌های کانون وکلا بدواً به وضع حکم پرداخته است. به‌عنوان نمونه می‌توان به موضوع نقل و انتقال وکلا اشاره کرد که هر کانون منطقه‌ای دارای مقررات خاص خود بوده و ضوابطی را در این مورد مقرر داشته است. طرح وکالت درصدد تنقیح و تجمیع قوانین فوق و پر کردن خلأهای موجود در این زمینه است.

۱. نکاتی در مورد کلیات طرح

علاوه‌بر موارد فوق، برخی از کاستی‌های موجود در قوانین وکالت نیز در این طرح برطرف شده است که ازجمله آنها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: تشکیل کانون وکلای محلی در هر استان، امکان شکایت از تصمیمات کانون‌های محلی و ملی از حیث مغایرت با شرع و قانون در دیوان عدالت اداری، درجه‌بندی وکلا، اعطای پروانه وکالت پایه یک به دارندگان مدرک دکترا در رشته حقوق و برخی دیگر از رشته‌ها، تبدیل آزمون وکالت از حالت مسابقه به امتحان و تعیین ضوابط نقل و انتقال وکلا. هریک از این موارد، خود معضلی در امر وکالت تلقی می‌شود که در این طرح درصدد رفع آن بوده است. ذیلاً در مورد هریک از این موارد توضیحات مختصری ارائه می‌شود:

۱-۱. تشکیل کانون وکلای محلی در هر استان

هرچند براساس ماده (۱) لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب سال ۱۳۳۳ کانون وکلای دادگستری باید در مقر هر دادگاه استان که حداقل دارای ٦۰ وکیل می‌باشد، تشکیل شود، ولی درحال حاضر کانون وکلای دادگستری به‌صورت منطقه‌ای تشکیل شده که عمدتاً هر منطقه متشکل از چند استان می‌باشد. براساس طرح وکالت، در هر استان، کانون وکلای محلی تشکیل می‌شود و دارای چهار رکن به‌شرح زیر است: مجمع عمومی، **هیئت‌مدیره**، بازرسان و دادسرا و دادگاه

انتظامی وکلا. کانون وکلای ملی نیز با هدف ایجاد هماهنگی بین کانون‌های محلی تشکیل می‌شود و از چهار رکن (هیئت عمومی، شورای اجرایی، بازرسان و دادستان کل و هیئت عمومی انتظامی وکلا) متشکل می‌باشد. قابل ذکر است که مجمع عمومی هر کانون محلی از کلیه وکلای غیرمعلق آن کانون تشکیل می‌شود و هیئت عمومی کانون ملی از نمایندگان **هیئت‌مدیره** هریک از کانون‌های محلی تشکیل خواهد شد. براین‌اساس می‌توان گفت که ساختار کانون وکلا در طرح وکالت، بهبود یافته وضعیت فعلی آن است: کانون‌های محلی در تمام **استان‌ها** تشکیل می‌شود و کانون ملی جایگزین «اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران» می‌شود. با این تفاوت که جایگاه آنها در قانون مشخص شده و حیطه صلاحیت و وظایف قانونی آنها تعیین شده است.

۲-۱. امکان شکایت از تصمیمات کانون‌های محلی و ملی از حیث مغایرت با شرع و قانون در دیوان عدالت اداری

درحال حاضر، هریک از کانون‌ها به مقتضای مصالحی که تشخیص می‌دهند، مبادرت به اتخاذ تصمیماتی کرده و ضوابطی را به تصویب می‌رسانند که گاه مغایر با شرع و یا قانون می‌باشد. ضمن اینکه تصمیمات کانون‌ها در موارد متعدد با یکدیگر تعارض فاحش داشته و باعث تضییع حقوق وکلا و مردم می‌شود، لذا لازم است اولاً تصمیمات کانون‌ها با شرع و قانون مغایرت نداشته باشد و ثانیاً مصوبات کانون ملی نیز باید توسط کانون‌های محلی مراعات شود.

درحال حاضر شکایت از تصمیمات کانون وکلا، صرفاً در دادگاه عمومی ممکن است که آن نیز به‌دلیل مشکلات رویه‌ای و برخی ضعف‌های قانونی عملاً به سرانجامی نرسد. در این طرح پیش‌بینی شده که دیوان عدالت اداری صلاحیت رسیدگی به شکایت از مصوبات کانون‌ها از حیث عدم مغایرت با شرع و قانون را دارا باشد. علت صالح دانستن دیوان عدالت در این مورد این است که اصولاً دیوان عدالت اداری مرجع صالح برای رسیدگی به شکایت مردم از تصمیمات دستگاه‌های دولتی و عمومی است. برخی دستگاه‌ها، هرچند دولتی نیستند ولی عمومی بوده و تصمیمات آنها بر تعداد زیادی از افراد مؤثر واقع می‌شود و حقوق آنها را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. کانون وکلا از آنجا که در زمره نظام‌های حرفه‌ای است، از مؤسسات عمومی است. صالح دانستن دیوان عدالت اداری در این مورد، به همین دلیل بوده است.

۳-۱. تغییر نحوه جذب وکلا از حالت «مسابقه» به حالت «امتحان»

درحال حاضر جذب وکلا به این‌صورت است که در ابتدا توسط کمیسیونی خاص، ظرفیت وکیل

برای هر شهر و استان تعیین می‌شود و سپس اشخاص واجد شرایط، برای شرکت در آزمون وکالت ثبت‌نام می‌کنند. براساس اینکه چه کسی بالاترین نمره را در آزمون کسب نماید، افراد پذیرفته معرفی می‌شوند و البته لازم است این افراد، حداقل نمره مشخص شده را نیز کسب کرده باشند. به بیان دیگر، درحال حاضر سیستم «مسابقه»ای بر نظام جذب وکیل حاکم است. نتیجه این امر این خواهد شد که در صورتی‌که ظرفیت تعیین شده تکمیل نشود، حداقل نمره‌ای که مقرر شده را کاهش می‌دهند تا افراد دیگری هم بتوانند پذیرفته شوند، که قاعدتاً افرادی که در این مرحله جذب می‌شوند، نمره بالایی را در آزمون کسب نکرده‌اند و حال آنکه چنین امری صحیح نیست. ضمن اینکه محروم کردن فارغ‌التحصیلان حقوق که شرایط وکالت را دارا هستند، از وکالت بلاتوجیه است. تفکر کلی حاکم بر طرح این است که زمینه را برای ورود فارغ‌التحصیلان رشته حقوق به عرصه وکالت آماده سازد. علاوه‌بر تغییر شیوه آزمون ورودی، صدور پروانه وکالت اتفاقی برای کارشناسان حقوق جهت وکالت از اقربای سببی و نسبی حداکثر سه مرتبه در سال و برای کارشناسان ارشد حقوق برای وکالت (بدون تقیید به وکالت از اقربای سببی و نسبی) حداکثر سه مرتبه در سال ازجمله تدابیری است که در این طرح به این منظور اندیشیده شده است.

۴-۱. نظام نقل و انتقال وکلا

درحال حاضر نظام واحدی بر نقل و انتقال وکلا حاکم نیست و کانون‌های وکلا بنا به ضوابط خاص خود که گاه به کلی با ضوابط کانون‌های دیگر متفاوت است، عمل می‌کنند و از این طریق وجوه فراوانی را نیز از وکلای متقاضی انتقال اخذ می‌کنند. در این طرح برای نقل و انتقال وکلا مقرراتی پیش‌بینی شده که می‌تواند سامان‌بخش این حوزه باشد.

۵-۱. درجه‌بندی وکلا

در سیستم فعلی، کارآموزان پس از قبولی در اختبار، پروانه پایه یک وکالت را دریافت می‌کنند و می‌توانند در تمام مراحل و مراجع به وکالت بپردازند. بی‌تجربگی این قبیل از وکلا در وکالت پرونده‌ها در مراجع عالی قضایی مشکلاتی را ایجاد کرده است و علاوه‌بر این در سیستم مذکور تفاوتی بین وکلای دارای تجربه و دانش بیشتر با سایر وکلا از این حیث نیست، لذا در این طرح درجه‌بندی میان وکلا صورت گرفته که بر این اساس کارآموزان پس از طی اختبار، به مدت پنج سال به‌عنوان وکیل پایه دو به وکالت می‌پردازند و سپس به اخذ پروانه پایه یک نائل می‌شوند. ضمن اینکه محدودیت‌هایی نیز برای وکالت وکلای پایه دو و کارآموزان در مراجع قضایی و شبه‌قضایی پیش‌بینی شده است.

۶-۱. بیمه وکلا

هرچند قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری در سال ۱۳۵۵ به تصویب رسیده و درحال حاضر مجراست، ولی از آنجا که با تصویب این طرح، نیاز به بازنگری می‌یافته، طراحان این طرح، آن قانون را نیز با توجه به محتوای طرح، بازنویسی کرده و مفاد آن را به‌عنوان یکی از فصول طرح آورده‌اند.

۲. بررسی مواد

از آنجا که طرح وکالت دربردارنده تمامی احکام مربوط به تشکیلات وکلاست، در صورت تصویب جایگزین قوانین متعدد موجود در این ساحت می‌شود. جهت اطلاع نمایندگان محترم از قوانین موجود در این باب، مواد قوانین موجود که متناظر با مواد طرح وکالت می‌باشد، در جدولی گنجانده شده تا تصمیم‌گیری در مورد آن آسان‌تر شود. نظر مرکز پژوهش‌ها در مواردی که اشکالی در مواد طرح به‌نظر رسیده، در ستونی جداگانه درج شده است. در مواردی که نظری درج نشده است، بدین معناست که از منظر کارشناسی مرکز با مواد طرح موافق است و یا نظری ندارد.

جدول تطبیقی طرح وکالت با قوانین موجود

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱) وکالت دادگستری حرفه‌ای است مستقل که با قوه قضائیه در دستیابی به حاکمیت قانون، تضمین حق اقامه دعوی و دفاع از حقوق و آزادی‌های شهروندان و عدالت، همکاری و مشارکت دارد و تنها وکلای مجاز، با استقلال کامل به انجام آن می‌پردازند.		این ماده که ذیل عنوان «کلیات» ذکر شده، به ذکر نکاتی می‌پردازند که ضرورتی ندارد و لذا پیشنهاد می‌شود حذف گردد.
ماده (۲) وکلای مجاز کسانی هستند که از کانون‌های وکلای دادگستری و یا در اجرای ماده (۱۸۷) قانون برنامه پنجساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور از مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه پروانه وکالت دریافت کرده‌اند.		این ماده که ذیل عنوان «کلیات» ذکر شده، به ذکر نکاتی می‌پردازند که در مواد (٤٦) و (٥٠) طرح بیان شده و لذا پیشنهاد می‌شود حذف گردد.
ماده (۳) وکلای مجاز می‌توانند با رعایت مقررات این قانون در مراجع قضایی، شبه‌قضایی و اداری به وکالت بپردازند.		مفاد این ماده در مواد (۳۹) و (٤٨) طرح بیان شده و لذا پیشنهاد می‌شود این ماده حذف گردد.
ماده (۴) کانون محلی وکلای دادگستری مؤسسه‌ای است دارای شخصیت حقوقی مستقل، غیردولتی و غیرانتفاعی که در مرکز هر استان تشکیل می‌شود.	**ماده (۱) ـلایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** کانون وکلای دادگستری مؤسسه‌ای است مستقل و دارای شخصیت حقوقی که در مقر هر دادگاه استان تشکیل می‌شود.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	در نقاطی که کانون وکلا وجود ندارد تشکیل کانون مشروط به این است که در آن حوزه حداقل ٦٠ نفر وکیل دادگستری به شغل وکالت اشتغال داشته باشد و تا وقتی که عده وکلا به حد نصاب مزبور نرسیده وکلای آن حوزه تابع مقررات و نظامات کانون وکلای مرکز خواهند بود.	
ماده (۵) وظایف و اختیارات کانون محلی عبارتند از: ۱. برگزاری دوره‌های کارآموزی و اعطای پروانه وکالت به داوطلبان واجد شرایط قانونی، ۲. اداره امور راجع به وکالت دادگستری و نظارت بر اعمال کارآموزان و وکلا، ۳. رسیدگی به تخلفات انتظامی کارآموزان و وکلا از طریق دادسرا و دادگاه انتظامی وکلا و درخواست تعقیب مرتکبان تخلفات مندرج در این قانون، ٤. معاضدت قضایی، ٥. برنامه‌ریزی در جهت ارتقای سطح علمی و عملی کارآموزان و وکلا و برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت، ٦. ایجاد زمینه‌های لازم برای تبادل افکار در زمینه تأمین حق دفاع شهروندان و سایر حقوق و آزادی‌های مصرح در قانون اساسی.	**ماده (۶) ـلایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** وظایف کانون وکلا به قرار زیر است: الف) دادن پروانه وکالت به داوطلبانی که واجد شرایط قانونی باشند، ب) اداره امور راجع به وکالت دادگستری و نظارت بر اعمال وکلا و کارگشایان، ج) رسیدگی به تخلفات و تعقیب انتظامی وکلا و کارگشایان دادگستری به‌وسیله دادسرا و دادگاه انتظامی وکلا، د) معاضدت قضایی، هـ) فراهم آوردن وسایل پیشرفت علمی و عملی وکلا.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۶) کانون محلی وکلای دادگستری از ارکان زیر تشکیل می‌شود: ۱. مجمع عمومی، ۲. **هیئت‌مدیره**، ۳. بازرسان، ٤. دادسرا و دادگاه انتظامی وکلا.	**ماده (۱) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** کانون وکلا از قسمت‌های ذیل تشکیل می‌شود: الف) هیئت عمومی، ب) هیئت‌مدیره، ج) دادسرای انتظامی وکلا، د) دادگاه انتظامی وکلا.	
ماده (۷) مجمع عمومی هر کانون محلی از وکلای عضو آن کانون که معلق نشده‌اند، تشکیل می‌شود و وظیفه انتخاب اعضای هیئت‌مدیره و بازرس یا بازرسان را برعهده دارد.	**ماده (۳) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** هیئت عمومی کانون وکلای هر استان از وکلایی که در آن حوزه اشتغال به وکالت دارند و حائز شرایط زیر باشند تشکیل می‌شود و هر دو سال یک‌بار برای انتخاب اعضای هیئت‌مدیره تشکیل جلسه می‌دهد. وکلایی که واجد شرایط زیر باشند می‌توانند در انتخاب اعضای **هیئت‌مدیره** کانون شرکت نمایند: الف) وکلای پایه یک و دو دادگستری مشروط بر اینکه: ۱. محکومیت انتظامی از درجه ٤ به بالا نداشته باشند. ۲. درحال تعلیق از وکالت نباشند.	
ماده (۸) کلیه وکلای پایه یک که واجد شرایط زیر باشند می‌توانند		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
داوطلب عضویت در هیئت‌مدیره یا بازرسی کانون شوند: ۱. داشتن حداقل پنج سال سابقه وکالت یا سه سال سابقه وکالت و دو سال سابقه قضاوت، ۲. عدم محکومیت کیفری مؤثر، ۳. عدم محکومیت قطعی انتظامی درجه ۳ و بالاتر در دادگاه انتظامی کانون یا دادگاه عالی انتظامی قضات تا سه سال بعد از اجرای مجازات انتظامی، ٤. التزام عملی به قانون اساسی، ولایت فقیه و احکام اسلام، ٥. داشتن حداقل ۳۰ سال تمام شمسی.	**قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶ ـ** **ماده (۲)**... الف) اعتقاد و التزام عملی به احکام و مبانی دین مقدس اسلام. ب) اعتقاد و تعهد به نظام جمهوری اسلامی ایران، ولایت فقیه، قانون اساسی. ج) نداشتن پیشینه محکومیت مؤثر کیفری. د) نداشتن سابقه عضویت و فعالیت در گروه‌های الحادی و فرق ضاله و معاند با اسلام و گروه‌هایی که مرامنامه آنها مبتنی‌بر نفی ادیان‌اله می‌باشد. هـ) عدم وابستگی به رژیم منحوس پهلوی و تحکیم پایه‌های رژیم طاغوت. و) عدم عضویت و هواداری از گروهک‌های غیرقانونی و معاند با جمهوری اسلامی ایران. ز) عدم اعتیاد به مواد مخدر و استعمال مشروبات الکلی. **ماده (۴)** اعضای هیئت‌مدیره (اعم از اصلی و علی‌البدل) کانون وکلا از بین وکلای پایه یک هر حوزه که علاوه‌بر دارا بودن شرایط مندرج در بندهای «الف» تا «ز» ماده (۲) واجد شرایط زیر	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	باشند، برای مدت دو سال انتخاب می‌گردند: الف) داشتن حداقل ۳۵ سال سن. ب) حداقل هشت سال سابقه وکالت یا چهار سال قضاوت به انضمام چهار سال وکالت داشته و از طرف دادگاه انتظامی صلاحیت قضایی آنها سلب نشده باشد. ج) عدم محکومیت انتظامی درجه ٤ و بالاتر. د) عدم اشتهار به فساد اخلاق (سوءشهرت). هـ) عدم ارتکاب اعمال خلاف حیثیت و شرافت و شئون شغل وکالت. ... **تبصره «۲»ـ** انتخاب اعضای هیئت‌مدیره کانون به‌طور متوالی برای بیش از دو دوره ممنوع می‌باشد. **تبصره «۳»ـ** وزارت دادگستری موظف است حداکثر ظرف مدت ٦ماه از تاریخ تصویب این قانون انتخابات کانون‌های وکلای دادگستری را براساس این قانون تجدید نماید.	
ماده (۹) مرجع رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، دادسرای انتظامی قضات است که باید ظرف حداکثر سه‌ماه از تاریخ وصول اسامی داوطلبان از کانون وکلا، ضمن استعلام سوابق از مراجع ذیصلاح، صلاحیت آنها را بررسی و اعلام نظر کند.	**تبصره «۱»ـ ماده (۴) (قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶)ـ** مرجع رسیدگی به صلاحیت نامزدها، دادگاه عالی انتظامی قضات بوده که مکلف است ظرف حداکثر دوماه ضمن استعلام سوابق از مراجع ذیربط، صلاحیت آنان را بررسی و	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
مراجع ذیصلاح قانونی که از داوطلبان سوابق یا اطلاعاتی دارند در صورت استعلام، موظفند حداکثر ظرف مهلت یک‌ماه از تاریخ استعلام، مراتب را به دادسرای انتظامی قضات اعلام کنند. عدم پاسخگویی مراجع ذیصلاح قانونی مورد استعلام ظرف مهلت یاد شده، به منزله تأیید صلاحیت داوطلبان محسوب می‌شود. **تبصره ـ** مراجع ذیصلاح در این ماده عبارتند از: دستگاه‌های امنیتی، نیروی انتظامی، اداره سجل کیفری و سازمان ثبت احوال.	اعلام نظر کند و مراجع ذیصلاح قانونی که از نامزدها، سوابق یا اطلاعاتی دارند در صورت استعلام موظف به اعلام آن می‌باشند.	
ماده (۱۰) دادسرای انتظامی قضات مکلف است حداکثر ظرف مدت پنج روز پس از دریافت پاسخ استعلامات مربوطه و یا انقضای مهلت یک‌ماهه مقرر در ماده قبل، نسبت به بررسی سوابق و مدارک و احراز شرایط عضویت داوطلبان، اقدام کرده و اسامی کسانی را که رد صلاحیت شده‌اند حداکثر ظرف پانزده روز به‌صورت مکتوب به آنها و کانون مربوط ابلاغ کند. داوطلبان رد صلاحیت شده، ظرف مدت هفت روز از تاریخ ابلاغ نتایج به آنها حق اعتراض در دادگاه عالی انتظامی قضات را دارند. دادگاه مکلف است حداکثر ظرف بیست روز از تاریخ اعتراض، رأی خود را اعلام کند. این رأی قطعی است.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۱) تعداد اعضای **هیئت‌مدیره** که عهده‌دار اداره تمامی امور کانون محلی است، به‌ترتیب زیر تعیین می‌شود: ۱. برای کانون‌های تا ۱۰۰۰ نفر وکیل دارای حق رأی، ۵ نفر عضو اصلی و ۲ نفر عضو علی‌البدل، ۲. برای کانون‌های دارای ۱۰۰۱ نفر تا ۲۵۰۰ نفر وکیل دارای حق رأی، ۷ نفر عضو اصلی و ۳ نفر عضو علی‌البدل، ۳. برای کانون‌های دارای ۲۵۰۱ نفر تا ٤۰۰۰ نفر وکیل دارای حق رأی، ۹ نفر عضو اصلی و ٤ نفر عضو علی‌البدل، ٤. برای کانون‌های دارای ٤۰۰۱ نفر تا ۵۵۰۰ نفر وکیل دارای حق رأی، ۱۱ نفر عضو اصلی و ۵ نفر عضو علی‌البدل، ۵. برای کانون‌های دارای بیش از ۵۵۰۰ نفر وکیل دارای حق رأی، ۱۳ نفر عضو اصلی و ٦ نفر عضو علی‌البدل. **تبصره ـ** در ازای اضافه شدن هر ۱۵۰۰ نفر وکیل دارای حق رأی به یک کانون محلی، دو عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل به تعداد اعضای **هیئت‌مدیره** آن کانون در انتخابات بعدی افزوده می‌شود.	**ماده (۲) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** کانون وکلای هر محل به‌وسیله هیئت‌مدیره اداره خواهد شد هیئت‌مدیره کانون وکلای مرکز از ۱۲ نفر عضو اصلی و ٦نفر عضو علی‌البدل تشکیل می‌شود و در سایر مراکز دادگاه‌های استان مرکب از پنج نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی‌البدل خواهد بود... .	
ماده (۱۲) اعضای هیئت‌مدیره کانون برای سه سال با رأی مخفی اکثریت نسبی اعضای مجمع عمومی کانون انتخاب می‌شوند.	**ماده (۲) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** **تبصره ـ** بقای عضویت هیئت‌مدیره مشروط بر این است که	۱. در تبصره «۱» مهلتی برای شکایت مقرر نشده است، لذا پیشنهاد می‌شود متن تبصره به‌صورت زیر اصلاح گردد: «در **تبصره** «۱» مرجع نظارت بر شکایات انتخاباتی

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
اعضا نمی‌توانند برای بیش از دو دوره متوالی در **هیئت‌مدیره** عضویت داشته باشند **تبصره «۱»ـ** مرجع نظارت بر شکایات انتخاباتی داوطلبان دادگاه انتظامی وکلاست. تجدیدنظر از آرای دادگاه انتظامی وکلا در دادگاه عالی انتظامی قضات صورت می‌گیرد. رأی دادگاه اخیر قطعی است. **تبصره «۲»ـ** بقای عضویت هیئت‌مدیره مشروط بر این است که محل اقامت وکیل منتخب در تمام مدت عضویت در همان استان باشد.	محل اقامت وکیل منتخب در تمام مدت عضویت در مرکز همان استان باشد.	داوطلبان دادگاه انتظامی وکلاست. مهلت شکایت از انتخابات، سه روز از تاریخ اعلام نتایج است. تجدیدنظر از آرای دادگاه انتظامی وکلا ظرف سه روز از تاریخ اعلام رأی، در دادگاه عالی انتظامی قضات صورت می‌گیرد. رأی دادگاه اخیر قطعی است». ۲. در تبصره «۲» تغییر محل اقامت اعضای هیئت‌مدیره با بقای عضویت آنها در هیئت‌مدیره منافی دانسته شده است. ولی ضمانت اجرایی برای آن مشخص نشده و معلوم نیست که آیا مثلاً عضو علی‌البدل به‌صورت خود به خود جایگزین وی می‌شود یا نیاز به امری دیگر است. برای رفع این نقیصه، پیشنهاد می‌شود در ماده (۱۸) که موارد زوال عضویت در هیئت‌مدیره بیان شده است، «تغییر محل اقامت به استانی دیگر» به‌عنوان بند «٦» افزوده شود.
ماده (۱۳) هرکس در انتخابات انجام شده توسط مجمع عمومی، حائز بیشترین تعداد آرا شود، ریاست هیئت‌مدیره را برعهده خواهد داشت. اعضای هیئت‌مدیره از میان خود، دو نایب‌رئیس و یک منشی انتخاب می‌کنند. هریک از نواب رئیس که رأی بیشتری را کسب کند، نایب‌رئیس اول خواهد بود	**ماده (۵) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** هیئت‌مدیره کانون وکلای مرکز از بین اعضای خود یک نفر **رئیس** و دو نفر نایب‌رئیس و دو منشی و دو بازرس به رأی مخفی برای مدت یک‌سال انتخاب می‌نماید و در سایر حوزه‌ها هیئت‌مدیره مرکب از یک **رئیس** و یک نایب‌رئیس و یک منشی و یک بازرس خواهد بود	براساس این ماده، رئیس کانون محلی شخصی است که بیشترین رأی را در انتخابات هیئت‌مدیره کسب کرده باشد. این روش، مزایا و البته معایبی دارد که باید به آن توجه نمود: مزیت آن در این است که رأی‌دهندگان، خود، رئیس کانون را مشخص می‌کنند ولی مشکل آن در این است که ممکن است کسی که بیشترین رأی را کسب کرده، مایل به ریاست نباشد و یا توانایی ریاست نداشته باشد. لذا پیشنهاد می‌شود این روش اصلاح شده و انتخاب

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
		رئیس هیئت‌مدیره به خود ایشان محول شود. ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود صدر ماده حذف شده و عبارت «یک رئیس» قبل از عبارت «دو نایب‌رئیس» افزوده شود.
ماده (۱۴) رئیس **هیئت‌مدیره** ریاست کانون را برعهده دارد و نماینده قانونی کانون در کلیه مراجع محسوب می‌شود. اجرای تصمیمات هیئت‌مدیره در کلیه امور اداری، مالی، حقوقی و نظایر آن، میانجیگری در حل اختلافات حرفه‌ای وکلا با یکدیگر و نظارت عالی بر اعمال و رفتار کارآموزان و وکلا و اعلام هرگونه تخلف شغلی آنها به دادسرای انتظامی برعهده رئیس **هیئت‌مدیره** است. در غیاب وی، نواب رئیس به‌ترتیب عهده‌دار امور مزبور خواهند بود.	**ماده (۲) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** ... هیئت‌مدیره عهده‌دار امور مربوط به کانون بوده و **رئیس** هیئت سمت ریاست کانون را دارد و نماینده قانونی کانون در کلیه مراجع رسمی است. **رئیس** کانون کلیه اعمال اداری و حقوقی کانون را انجام خواهد داد.	
ماده (۱۵) مجمع عمومی سه بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل برای مدت چهار سال انتخاب می‌کند. برخورداری از شرایط عضویت در هیئت‌مدیره، برای بازرسان نیز الزامی است ولی بازرسان نباید عضو هیئت‌مدیره باشند. نظارت بر تصمیمات و اقدامات هیئت‌مدیره و رئیس کانون و نیز حسن جریان امور در کانون بدون دخالت در امور اجرایی برعهده هریک از بازرسان است که در صورت مشاهده تخلف، گزارش ماوقع		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
را به دادستان انتظامی وکلای کانون محلی تسلیم می‌کند. گزارش بازرسان راجع به عملکرد هیئت‌مدیره که باید حداقل یک هفته پیش از برگزاری جلسه مجمع عمومی، از طریق وب‌سایت و خبرنامه کانون، منتشر شود و در اختیار اعضا قرار گیرد، باید در جلسه مجمع عمومی نیز قرائت شود. در صورت اختلاف نظر بین بازرسان موارد اختلاف با ذکر دلیل در گزارش قید خواهد شد.		
ماده (۱۶) جلسات هیئت‌مدیره با حضور اکثریت اعضای اصلی رسمیت می‌یابد و تصمیمات با اکثریت آرای حاضران اتخاذ می‌شود و در صورت برابری آرا، رأی گروه که مشتمل بر رأی رئیس کانون باشد، معتبر خواهد بود. **تبصره ـ** در صورت عدم حصول نصاب رسمیت جلسه با اعضای اصلی، اعضای علی‌البدل به‌ترتیب تقدم آرا، جایگزین عضو یا اعضای اصلی غایب خواهند شد.		در تبصره این ماده مقرر شده که در هر جلسه، اعضای علی‌البدل نیز در جلسه هیئت‌مدیره حضور یافته و در صورت به حدنصاب نرسیدن جلسه با اعضای اصلی، در آن جلسه جایگزین آنها شوند. این روش که در قوانین دیگر سابقه ندارد، شاید بتواند در استمرار جلسات هیئت‌مدیره کانون‌ها مؤثر واقع شود، اما از این جهت که برای اجرایی شدن حکم این تبصره، اعضای علی‌البدل همیشه باید در هنگام جلسات حضور داشته باشند و چه‌بسا در عمده موارد به‌دلیل عدم غیبت اعضای اصلی حضور آنها عبث باشد محل اشکال است.
ماده (۱۷) تمامی مصوبات **هیئت‌مدیره** و رؤسای کانون‌های محلی باید ظرف یک هفته در سایت اینترنتی و خبرنامه کانون‌های محلی منتشر شود. مصوبات مذکور یک هفته پس از انتشار،		یکی از مشکلات کنونی کانون‌ها، تعارض فراوان مصوبات آنها با یکدیگر و مغایرت آنها با قوانین است و همین امر موجب تضییع حق بسیاری از وکلا و مردم شده است. ضمن اینکه مرجع مشخصی نیز برای شکایت از آنها

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
لازم‌الاجرا می‌شوند. این مصوبات منحصراً از حیث عدم مطابقت با قانون و شرع، ازسوی هر ذینفع، حسب مورد قابل شکایت در شعب یا هیئت عمومی دیوان عدالت اداری است.		وجود ندارد. در این ماده به‌دلیل ماهیت عمومی کانون‌ها، دیوان عدالت اداری به‌عنوان مرجع صالح برای بررسی شکایات از مصوبات کانون‌ها شناخته شده است. نکته‌ای که توجه به آن در اینجا ضروری است، اینکه مصوبات کانون علاوه‌بر عدم مغایرت با قوانین، نباید با مقررات (مصوبات دولت) نیز مغایرتی داشته باشد. این امر در این ماده مدنظر قرار نگرفته است و لذا پیشنهاد می‌شود عبارت «مقررات،» قبل از واژه «قانون» در این ماده افزوده شود.
ماده (۱۸) عضویت اعضای هیئت‌مدیره و بازرسان در موارد زیر زائل می‌شود: ۱. فوت، ۲. حجر، ۳. محکومیت کیفری مؤثر و انتظامی درجه ۳ و بالاتر، ٤. غیبت غیرموجه ٤ جلسه متوالی یا ۸ جلسه متناوب در هیئت‌مدیره ظرف یک سال از زمان شروع به کار، ٥. استعفا پس از قبول اکثریت اعضای اصلی هیئت‌مدیره. **تبصره ـ** مرجع تشخیص غیبت غیرموجه موضوع بند «٤»، هیئت‌مدیره است.		۱. پیشنهاد می‌شود در بند «۳»، حرف اضافه «یا» جایگزین حرف اضافه «و» قبل از واژه «انتظامی» شود تا مشخص شود که یکی از «محکومیت کیفری مؤثر» و «محکومیت انتظامی» برای زوال عضویت اعضای هیئت‌مدیره کافی است. ۲. با توجه به نکته دوم مذکور در ذیل ماده (۱۲) طرح، پیشنهاد می‌شود «تغییر محل اقامت به استانی دیگر» به‌عنوان بند «٦» به این ماده افزوده شود.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۹) در صورت زوال عضویت هر یک از اعضای هیئت‌مدیره یا سمت هریک از بازرسان، عضو یا بازرس علی‌البدل به‌ترتیب، جایگزین وی می‌شود. هرگاه کسی که بتواند جایگزین شود، نباشد، برای جایگزینی اعضایی که سمت آنها زائل شده است، نسبت به بقیه مدت، انتخابات برگزار می‌شود.		
ماده (۲۰) هزینه‌های کانون از محل حق عضویت سالیانه و هدایا و کمک‌های مالی مستمر یا ادواری اشخاص و وجوه دریافتی موضوع تبصره این ماده و ماده (٦٥) این قانون و نیز درآمدهای حاصل از فروش مجلات و نشریات تأمین می‌شود. تعیین حق عضویت سالیانه و تجدیدنظر بعدی در آن پس از دریافت گزارش توجیه رئیس **هیئت‌مدیره** و تأیید بازرس با **هیئت‌مدیره** است. **تبصره ـ** وکلای دادگستری مکلفند معادل یک‌چهارم تمبر الصاقی به وکالتنامه را بابت هزینه کانون به حسابداری دادگستری پرداخت کنند و حسابداری دادگستری مکلف است در پایان هر ماه، مبالغ دریافتی را به کانون وکلای مربوط بپردازد.	**قانون تشکیل صندوق تعاون وکلا و تأمین هزینه‌های کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۰ـ** **ماده (۳)** وکلای دادگستری و کارگشایان مرکز و **استان‌ها** باید هرساله مبلغی به‌عنوان حق عضویت به کانون وکلای دادگستری حوزه خود بپردازند. **ماده (۴)** هریک از وکلای دادگستری و کارگشایان باید هنگام پرداخت حق تعاون مذکور در ماده (۲) این قانون مبلغی هم معادل نصف آن پرداخت نمایند. وجوه حاصل از اجرای این ماده و ماده (۳) به مصرف تأمین هزینه‌های کانون وکلای دادگستری مربوط خواهد رسید.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	تبصره ماده (۸) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری اصلاحی سال ۱۳۷۵ـ وکلای دادگستری و کارگشایان مکلفند معادل نصف آنچه که بابت مالیات طبق قانون مالیات‌های مستقیم تمبر به وکالتنامه الصاق می‌کنند همچنین معادل نصف مالیات وجوه که به‌عنوان حق‌المشاوره و حق‌الوکاله **به‌طور** مقطوع دریافت می‌دارند به صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری پرداخت نمایند.	
ماده (۲۱) کانون ملی وکلای دادگستری مؤسسه‌ای است دارای شخصیت حقوقی مستقل، غیردولتی و غیرانتفاعی که با عضویت تمامی کانون‌های محلی و به‌منظور ایجاد هماهنگی در اجرای وظایف آنها و نیل به اهداف زیر در پایتخت تشکیل می‌شود: ۱. ایجاد رویه واحد در اجرای وظایف کانون‌های محلی وکلا، ۲. ایجاد هماهنگی بین کانون‌های عضو در ارتباط با قوای سه‌گانه، ۳. اقدام در جهت ارتقای سطح علمی کارآموزان و وکلا و تصویب برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت توسط کانون‌های محلی و نظارت بر اجرای آن،		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
٤. سیاستگذاری در جهت حمایت از حقوق صنفی وکلای دادگستری و ارائه برنامه‌های لازم به‌منظور بهبود وضعیت رفاه آنها، ٥. هماهنگی، برقراری و توسعه ارتباط کانون‌های محلی با اتحادیه بین‌المللی وکلا و کانون بین‌المللی وکلای دادگستری و کانون‌های وکلای دادگستری سایر کشورها و مجامع حقوقی بین‌المللی، ٦. ارائه طرح‌ها و انجام اقدامات لازم برای تحقق و تأمین حقوق دفاعی اشخاص. **تبصره «۱»ـ** کانون ملی وکلای دادگستری می‌تواند پیشنهادهای خود را در مورد اصلاح و تغییر قوانین و مقررات راجع به وکالت و سایر قوانین به مراجع ذیصلاح ارائه کند. **تبصره «۲»ـ** مصوبات کانون ملی برای کانون‌های محلی لازم‌الاجراست. **تبصره «۳»ـ** درخصوص اجرای مصوبات کانون ملی موضوع بند «۳» این ماده، کانون‌های محلی متناسب با امکانات و تجهیزات خود اقدام می‌کنند.		
ماده (۲۲) کانون ملی وکلای دادگستری از ارکان زیر تشکیل می‌شود: ۱. هیئت عمومی،		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
۲. شورای اجرایی، ۳. بازرسان، ٤. دادستان کل و هیئت عمومی انتظامی وکلا.		
ماده (۲۳) هیئت عمومی کانون ملی از کلیه اعضای اصلی هیئت‌های مدیره کانون‌های محلی تشکیل می‌شود. **تبصره ـ** کانون‌های محلی می‌توانند در صورت عدم امکان حضور هریک از اعضای اصلی، یکی از اعضای علی‌البدل را به‌جای وی معرفی کنند.		
ماده (۲۴) وظایف هیئت عمومی عبارتند از: ۱. تعیین خط‌مشی کلی و سیاست‌های اجرایی کانون ملی، ۲. تصویب بودجه و ترازنامه و صورت‌های مالی کانون ملی و حق عضویت کانون‌های محلی، ۳. اتخاذ تصمیم نسبت به کلیه مواردی که به‌عنوان اهداف کانون ملی در این قانون اعلام شده است و امور مرتبط به جامعه وکالت و کانون‌های محلی، ٤. انتخاب اعضای شورای اجرایی کانون ملی، ٥. انتخاب بازرسان کانون ملی، ٦. انتخاب دادستان کل انتظامی وکلا،		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
۷. تعیین روزنامه کثیرالانتشاری که تمام اطلاعیه‌ها و اعلامات کانون ملی در آن منتشر می‌شود.		
ماده (۲۵) هیئت عمومی حداقل یک بار در سال تشکیل جلسه می‌دهد. جلسات هیئت عمومی با حضور دوسوم اعضای آن رسمیت یافته و تصمیمات با اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ می‌شود. در صورت عدم حصول اکثریت لازم جهت رسمیت جلسه در بار اول، مراتب در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی‌های کانون ملی در آن منتشر می‌شود، آگه و قرار انعقاد جلسه برای بار دوم که حداقل باید یک هفته پس از تاریخ مقرر برای جلسه اول باشد، اعلام می‌شود. جلسه در بار دوم با حضور هر تعداد از وکلای عضو هیئت عمومی رسمیت می‌یابد.		
ماده (۲۶) هفده نفر از اعضای هیئت عمومی به‌عنوان اعضای شورای اجرایی انتخاب می‌شوند. سه نفر نخست که حائز بیشترین آرا شده‌اند، به‌ترتیب به‌عنوان رئیس شورا، نایب‌رئیس اول و نائب رئیس دوم، انتخاب می‌شوند. رئیس شورای اجرایی رئیس کانون ملی و مجری تصمیمات هیئت عمومی و شورای اجرایی است. **تبصره ـ** هیئت عمومی می‌تواند با پیشنهاد اکثریت مطلق اعضای حاضر، رئیس شورا را از میان وکلای دادگستری که		با توجه به نکته‌ای که در مورد ماده (۱۳) گفته شد، پیشنهاد می‌شود این ماده نیز اصلاح شده و عبارت «اعضای شورای اجرایی از میان خود یک رئیس و دو نایب‌رئیس را انتخاب می‌کنند» جایگزین جمله دوم این ماده شود.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
دارای ۱۵ سال سابقه وکالت پایه یک و یا سابقه ۱۰ سال وکالت و ۱۰ سال قضاوت، فاقد پیشینه کیفری مؤثر و محکومیت انتظامی درجه ۳ و بالاتر باشند، انتخاب کند.		
ماده (۲۷) شورای اجرایی نسبت به کلیه امور اجرایی کانون ملی غیر از موضوعاتی که در صلاحیت اختصاصی هیئت عمومی است، ازجمله موارد زیر اتخاذ تصمیم خواهد کرد: ۱. تنظیم دستور جلسات هیئت عمومی، ۲. بررسی پیشنهادهای کانون‌های محلی و مراجع دیگر که از طریق کانون ملی یا کانون‌های محلی به شورای اجرایی ارجاع می‌شود و تهیه گزارش و اظهارنظر درخصوص آنها و ارائه به هیئت عمومی جهت بررسی و تصویب، ۳. تدوین ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط به تشکیل و شرح وظایف کمیسیون‌ها و امور مالی کانون ملی و کانون‌های محلی و ارائه آنها به هیئت عمومی جهت بررسی و تصویب، ٤. تدوین ضوابط و دستورالعمل‌های خاص صنفی از قبیل لباس و علامات مشخّصه و تابلوها و سربرگ‌های وکلای دادگستری و کارآموزان و ارائه آن به هیئت عمومی جهت بررسی و تصویب،		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
۵. تعیین نماینده یا نمایندگان جهت شرکت در مجامع داخلی و بین‌المللی. **تبصره ـ** نصاب رسمیت جلسات شورای اجرایی، اکثریت مطلق اعضا و نصاب اتخاذ تصمیم، اکثریت نسبی اعضای حاضر است.		
ماده (۲۸) تمامی مصوبات هیئت عمومی، شورای اجرایی و رئیس کانون ملی باید ظرف یک هفته در سایت اینترنتی و خبرنامه کانون ملی منتشر شود. مصوبات مذکور یک هفته پس از انتشار، لازم‌الاجرا می‌شوند. این مصوبات منحصراً از حیث عدم مطابقت با قانون و شرع، ازسوی هر ذینفع، حسب مورد قابل شکایت در شعب یا هیئت عمومی دیوان عدالت اداری است.		نکته‌ای که ذیل ماده (۱۷) ذکر شد، در اینجا نیز قابل ذکر است و از آنجا که مصوبات کانون علاوه‌بر عدم مغایرت با قوانین، نباید با مقررات (مصوبات دولت) نیز مغایرتی داشته باشد و این امر در این ماده مدنظر قرار نگرفته است، پیشنهاد می‌شود عبارت «مقررات،» قبل از واژه «قانون» در این ماده افزوده شود.
ماده (۲۹) چنانچه هریک از اعضای شورای اجرایی که فاقد یکی از شرایط لازم برای عضویت در شورای مذکور یا ادامه آن شوند و یا از عضویت استعفا کنند، هیئت عمومی کانون ملی در اولین جلسه خود، نسبت به انتخاب و معرفی عضو جایگزین اقدام خواهد کرد. **تبصره «۱»ـ** قبول استعفا با پذیرش اکثریت اعضای شورای اجرایی است. **تبصره «۲»ـ** شرایط عضویت در شورای اجرایی و ادامه آن		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
همان است که در مواد (۸) و (۱۸) این قانون برای اعضای **هیئت‌مدیره** کانون‌های محلی مقرر شده است.		
ماده (۳۰) هیئت عمومی کانون ملی پنج بازرس اصلی و دو بازرس علی‌البدل را برای مدت چهار سال انتخاب می‌کند. بازرسان باید دارای شرایط عضویت در شورای اجرایی باشند. نظارت بر تصمیمات و اقدامات شورای اجرایی و رئیس کانون ملی و نیز حسن جریان امور در کانون ملی بدون دخالت در امور اجرایی برعهده هریک از بازرسان است که در صورت مشاهده تخلف، گزارش ماوقع را به دادستان کل انتظامی وکلا تسلیم می‌کند. گزارش بازرسان راجع به عملکرد شورای اجرایی باید حداقل یک هفته پیش از برگزاری جلسه هیئت عمومی، از طریق وب‌سایت و خبرنامه کانون، منتشر شود و در اختیار اعضا قرار گیرد و در جلسه هیئت عمومی کانون ملی نیز قرائت شود. در صورت اختلاف‌نظر بین بازرسان، موارد اختلاف با ذکر دلیل در گزارش قید خواهد شد.		
ماده (۳۱) هزینه‌های کانون ملی از محل حق عضویت سالیانه کانون‌های محلی که میزان آن با توجه به وضع مالی هر کانون و تعداد وکلای آن به‌وسیله هیئت عمومی تعیین می‌شود، تأمین		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
خواهد شد. کانون می‌تواند از هدایا و کمک‌های مالی کارآموزان و وکلا و درآمدهای حاصل از فروش مجلات و نشریات و سایر محصولات مرتبط و شهریه کلاس‌های آموزشی و سایر اقدامات علمی و فرهنگی، استفاده کند.		
ماده (۳۲) ترتیب دعوت و تشکیل جلسات هیئت عمومی و شورای اجرایی کانون ملی و مجمع عمومی و هیئت‌مدیره کانون محلی و تقسیم کار و وظایف هیئت‌های رئیسه مجامع عمومی کانون‌های محلی و هیئت عمومی کانون ملی و تنظیم صورتجلسات در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.		
ماده (۳۳) برای ورود به حرفه وکالت احراز شرایط زیر الزامی است: ۱. داشتن تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران، ۲. داشتن مدرک کارشناسی در رشته‌های حقوق در هریک از گرایش‌ها، فقه و مبانی حقوق اسلامی یا فقه و حقوق و یا مدرک کارشناسی‌ارشد پیوسته در هریک از گرایش‌های رشته معارف اسلامی و حقوق یا گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی در رشته معارف اسلامی، ارشاد و الهیات از یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا مدارک معادل حوزوی در زمان صدور پروانه کارآموزی، ۳. داشتن حداقل ۲۲ و حداکثر ۴۰ سال سن،	**ماده (۲) ـ (قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب سال ۱۳۷۶)ـ** برای اشخاصی پروانه کارآموزی وکالت صادر می‌شود که علاوه‌بر دارا بودن دانشنامه لیسانس یا بالاتر حقوق یا فقه و مبانی حقوق اسلامی یا معادل آن از دروس حوزوی و دانشگاه دارای شرایط ذیل باشند: الف) اعتقاد و التزام عملی به احکام و مبانی دین مقدس اسلام. ب) اعتقاد و تعهد به نظام جمهوری اسلامی ایران، ولایت فقیه، قانون اساسی. ج) نداشتن پیشینه محکومیت مؤثر کیفری.	۱. در بند «۳» حداکثر سن ورود به حرفه وکالت چهل سال اعلام شده است درحالی که به‌نظر می‌رسد بهتر است سن مذکور به پنجاه سال افزایش یابد. ضمن اینکه مشخص نشده که سن مذکور برای زمان ثبت‌نام در آزمون، آغاز کارآموزی، زمان صدور پروانه و یا زمان دیگری است. لذا پیشنهاد می‌شود در بند «۳»، عدد ۴۰ به ۵۰ تغییر یافته و عبارت «در زمان صدور پروانه کارآموزی» به انتهای این بند افزوده شود. در صورت پذیرش این پیشنهاد لازم است تبصره «۲» نیز اصلاح شود. ۲. در بند «۵» معافیت دائم یا پایان خدمت وظیفه برای صدور پروانه کارآموزی برای آقایان لازم دانسته شده

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
٤. عدم حجر، ٥. داشتن کارت معافیت دائم یا پایان خدمت وظیفه عمومی در زمان صدور پروانه کارآموزی (برای آقایان)، ٦. تدین به دین اسلام یا یکی از ادیان شناخته شده در قانون اساسی، ۷. التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، ۸. نداشتن محکومیت کیفری مؤثر، ۹. عدم اعتیاد به الکل، مواد مخدر و سایر مواد ممنوعه، ۱۰. عدم محکومیت به انفصال دائم از اشتغال به وکالت، به‌موجب رأی قطعی مراجع صالحه مذکور در این قانون، ۱۱. عدم محکومیت به انفصال دائم از خدمات عمومی و دولتی، ۱۲. عدم محکومیت به انفصال موقت از خدمات عمومی و دولتی در مدت انفصال، ۱۳. عدم ارتکاب جرائم موضوع ماده (۱۳٦) این قانون، ۱٤. موفقیت در آزمون ورودی و طی دوره کارآموزی و تأیید صلاحیت علمی به‌وسیله هیئت اختبار مطابق مقررات این قانون. **تبصره «۱»ـ** دانشجویان مقاطع کارشناسی‌ارشد پیوسته در رشته گرایش‌های موضوع بند «۲» در صورتی‌که در زمان صدور پروانه کارآموزی، کل واحدهای درسی مقطع	د) نداشتن سابقه عضویت و فعالیت در گروه‌های الحادی و فرق ضاله و معاند با اسلام و گروه‌هایی که مرامنامه آنها مبتنی‌بر نفی ادیان اله می‌باشد. هـ) عدم وابستگی به رژیم منحوس پهلوی و تحکیم پایه‌های رژیم طاغوت. و) عدم عضویت و هواداری از گروهک‌های غیرقانونی و معاند با جمهوری اسلامی ایران. ز) عدم اعتیاد به مواد مخدر و استعمال مشروبات الکلی. **تبصره «۲»ـ** برای اشخاصی که مطابق قانون از کارآموزی معاف هستند در صورتی پروانه وکالت صادر می‌شود که دارای شرایط این ماده باشند... **تبصره «۴»ـ** اقلیت‌های مذهبی رسمی از دارا بودن شرایط مندرج در بند «الف» مستثنا می‌باشند. **ماده (۱۰) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** به اشخاص زیر اجازه وکالت داده نمی‌شود: ۱. اتباع خارجه. ۲. قضات و مستخدمین دولتی و بلدی و مملکتی و بنگاه‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت است در	است. این امر مشکلات فراوانی را برای متقاضیان ورود به حرفه وکالت ایجاد می‌کند و ضرورتی هم به چنین محدودیتی نیست. اصولاً معافیت تحصیلی نیز باید دارای همان آثاری باشد که معافیت دائم داراست، لذا باید برای اشخاص دارای معافیت تحصیلی نیز پروانه وکالت صادر شود و این اشخاص بتوانند در زمانی که معافیت تحصیلی دارند، در این حوزه فعالیت نمایند. لذا پیشنهاد می‌شود عبارت «یا تحصیلی» بعد از عبارت «معافیت دائم» در بند مذکور افزوده شود و تبصره‌ای به شرح زیر نیز به ماده اضافه شود «پروانه کارآموزی و وکالت اشخاص دارای معافیت تحصیلی، صرفاً تا زمان اعتبار معافیت مذکور معتبر است و شخص مذکور پس از اتمام اعتبار معافیت تحصیلی، باید پروانه خود را تودیع نماید. وی پس از دریافت کارت معافیت دائم یا پایان خدمت، می‌تواند پروانه را دریافت کند». ۳. در بند «۷» به «التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» اشاره شده ولی به التزام به موازین شرعی توجه نشده است. از آنجا که این امر نیز باید برای ورود به حرفه وکالت در نظر گرفته شود، پیشنهاد می‌شود عبارت «و موازین شرع» به انتهای بند مذکور افزوده شود.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
کارشناسی خود را به تأیید دانشگاه محل تحصیل گذرانده باشند، در صورت دارا بودن سایر شرایط، به حرفه وکالت وارد می‌شوند. **تبصره «۲»ـ** اشخاص موضوع ماده (٤٢) این قانون از ممنوعیت داشتن حداکثر ٤٠ سال سن جهت ورود به حرفه وکالت مستثنا هستند. **تبصره «۳»** ـ کسی که به اتهام ارتکاب جرمی که مطابق این قانون عدم ارتکاب آن شرط ورود به حرفه وکالت است، تحت تعقیب قرار گرفته و علیه او کیفرخواست صادر شده، تا زمان صدور حکم قطعی برائت نمی‌تواند وارد حرفه وکالت شود. **تبصره «۴»ـ** کسانی که به‌دلیل ارتکاب جرائم یا تخلفاتی از شغل قضاوت به‌طور دائم منفصل شده باشند، نمی‌توانند وارد حرفه وکالت شوند.	حین اشتغال به خدمت به‌استثنای استادان دانشکده حقوق که اشتغال به تدریس در یکی از شعب حقوقی دارند در صورت اجازه شورای دانشگاه. ۳. محجورین و همچنین کسانی که سن آنها کمتر از ۲۵ سال باشد. ٤. محکومین به انفصال ابد از خدمات دولتی. ٥. اشخاص مشهور به فساد اخلاق و تجاهر به استعمال مسکر و افیون و اعمال منافی عفت. ٦. محکومین به جنایت مطلقاً و محکومین به جنحه‌هایی که منافی با امانت و عفت و شئون وکالت است به تشخیص هیئت‌مدیره کانون و یا آنکه به‌موجب قانون مستلزم محرومیت از بعضی حقوق اجتماعی است. ۷. کسانی که به اتهام جنایت یا جنحه‌های مذکور در ماده فوق تحت محاکمه هستند. ۸. اشخاصی که طبق حکم محکمه از وکالت محروم شده‌اند.	
ماده (۳۴) سی درصد سهمیه مورد نیاز هریک از کانون‌های محلی به ایثارگران (رزمندگانی که ٦ ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه جنگ داشته و یا در اسارت دشمن بوده‌اند و یا جانبازان ۲۵ درصد و بالاتر و بستگان درجه اول شهدا و جانبازان ۵۰ درصد به بالا) اختصاص می‌یابد که از بین	**ماده (۳) ـ (قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶)ـ** سی درصد (۳۰٪) سهمیه مورد نیاز کانون وکلای هر حوزه به ایثارگران (رزمندگانی که ٦ ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه جنگ داشته و یا در اسارت دشمن بوده‌اند و یا جانبازان ۲۵ درصد و بالاتر و بستگان درجه اول شهدا و	در این ماده ۳۰ درصد از سهمیه هریک از کانون‌های محلی به ایثارگران و خانواده ایشان اختصاص یافته است. این امر علاوه‌بر این که می‌تواند مصداقی از «تبعیض ناروا» باشد و از این حیث با مشکل مواجه شود، از این جهت نیز که ممکن است ۳۰ درصد مذکور تکمیل نشده و حق سایر داوطلبان تضییع شود، مورد انتقاد می‌باشد، لذا

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ایثارگرانی که حداقل ۸۰ درصد از نمره آخرین نفر قبولی سهمیه آزاد را کسب کرده باشند، به‌ترتیب نمره انتخاب خواهند شد. **تبصره ـ** استفاده از این سهمیه مانع از پذیرش ایثارگرانی که نمره قبولی سهمیه آزاد را کسب کرده‌اند نیست.	جانبازان ۵۰ درصد به بالا) اختصاص می‌یابد که از بین ایثارگرانی که بیشترین نمره را آورده‌اند انتخاب خواهند شد. **تبصره ـ** استفاده از این سهمیه مانع از پذیرش ایثارگرانی که نمره قبولی سهمیه آزاد را آورده‌اند نمی‌باشد.	پیشنهاد اولیه این است که این ماده حذف شود و پیشنهاد جایگزین این است که با افزودن واژه «معادل» به صدر این ماده، سهمیه‌ای اضافه بر سهمیه هر کانون به افراد موضوع این ماده اختصاص یابد. البته قابل ذکر است که براساس ماده (۳۷) طرح، ملاک قبولی در امتحان وکالت و ورود به این حرفه، کسب نمره تعیین شده است و نه کسب رتبه‌ای خاص. ازاین‌رو، ماده (۳٤) با ماده (۳۷) تعارض داشته و لذا همان‌طور که گفته شد بهتر است که این ماده حذف شود.
ماده (۳۵) اشخاص فاقد پروانه وکالت که دارای مدرک کارشناسی در رشته حقوق باشند و یا واحدهای کارشناسی را در مقطع کارشناسی‌ارشد پیوسته حقوق گذرانده باشند و شغل آنان قضاوت نباشد در صورت احراز شرایط مذکور به‌وسیله کانون وکلای محل اقامت آنها می‌توانند در سال تا سه نوبت با اخذ جواز وکالت اتفاقی برای اقربای سببی یا نسبی خود تا درجه دوم از طبقه سوم وکالت کنند. همچنین اشخاص فاقد پروانه وکالت که دارای مدرک کارشناسی‌ارشد در یکی از رشته‌های موضوع بند «۲» ماده (۳۳) این قانون باشند و شغل آنان قضاوت نباشد، در	**ماده (۲) ـ قانون وکالت ۱۳۱۵ـ** اشخاصی که واجد معلومات کافی برای وکالت باشند ولی شغل آنها وکالت در عدلیه نباشد اگر بخواهند برای اقربای نسبی یا سببی خود تا درجه دوم از طبقه سوم وکالت بنمایند ممکن است به آنها در سال سه نوبت جواز وکالت اتفاقی داده شود.	در این ماده به وکالت اتفاقی اشاره شده و برای اشخاصی که دارای مدرک کارشناسی حقوق باشند، اجازه وکالت اتفاقی برای اقربا تا سه پرونده در سال داده شده و برای اشخاصی که مدرک کارشناسی‌ارشد داشته باشند، اجازه وکالت تا سه پرونده در سال داده شده است. در مورد اخیر، نکاتی وجود دارد که حذف آن را موجه می‌سازد: اولاً ممکن است این شخص در زمره کارمندان دولت باشد و لذا با اخذ سه پرونده در سال، موضوع جمع مشاغل در مورد او مطرح می‌شود، ثانیاً در این‌صورت، نظارتی که بر وکلا می‌شود بر این افراد وجود ندارد و همین امر مشکلاتی را ایجاد خواهد کرد، ثالثاً مالیاتی که وکلا برای

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
صورت احراز شرایط مذکور به‌وسیله کانون وکلای محل اقامت خود می‌توانند در سال حداکثر تا سه نوبت با اخذ جواز وکالت اتفاقی وکالت کنند.		درآمد خود می‌پردازند، این اشخاص نمی‌پردازند، همین امور باعث می‌شود تبعیضی بین این اشخاص با سایر وکلا پدید آید و مهمتر از آن، حقوق بیت‌المال تضییع شود. در صورتی‌که این اشکالات برطرف شود، نیز توجیه برای این مجوز باقی نمی‌ماند و دلیلی ندارد که کسانی که مدرک کارشناسی‌ارشد دارند، بدون آزمون و کارآموزی و اختبار اجازه وکالت در سه پرونده در سال داشته باشند. لذا پیشنهاد می‌شود که ذیل این ماده حذف شود.
ماده (۳۶) کسی که به محرومیت دائم از وکالت محکوم شده است، در هیچ‌یک از کانون‌ها حق درخواست پروانه وکالت یا مجوز وکالت اتفاقی نخواهد داشت. کسی که به محرومیت موقت از وکالت محکوم شده است، پس از انقضای مدت مزبور در صورت دارا بودن سایر شرایط می‌تواند پروانه وکالت یا مجوز وکالت اتفاقی درخواست کند.	**ماده (۶) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** اشخاصی که به موجب حکم محکمه انتظامی ممنوع‌الوکاله شده‌اند هرگاه موجب حکم صرفاً فاقد معلومات بوده می‌توانند از مقررات تبصره «۲» ماده (۱) استفاده نمایند ـ هرگاه ممنوعیت فقط از جهات اخلاقی بوده پس از پنج سال از تاریخ صدور حکم می‌توانند اعاده حیثیت نمایند مشروط بر اینکه در مدت مزبور اعمال منافی اخلاقی از آنها مشاهده نشده باشد ـ هرگاه ممنوعیت از هر دو جهت بوده در صورت گذشتن پنج سال نیز می‌توانند از مورد تبصره «۲» ماده (۱) استفاده نمایند	
ماده (۳۷) آزمون ورودی وکالت هرساله در یکی از ماه‌های آبان و آذر به‌وسیله سازمان سنجش آموزش کشور به‌صورت سراسری	**ماده (۱) ـ (قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶)ـ** از تاریخ تصویب این قانون کانون‌های وکلای دادگستری	در این ماده به اعلام نتایج در «جراید کثیرالانتشار» اشاره شده است. پیشنهاد می‌شود به «سایت اینترنتی کانون ملی» نیز در کنار جراید کثیرالانتشار اشاره شده است.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
برگزار و نتایج آن براساس معدل کسب شده در آزمون و کانون محلی منتخب داوطلبان در یکی از جراید کثیرالانتشار اعلام می‌شود. نحوه برگزاری آزمون و سطح علمی آن، کیفیت طراحی سؤالات و حد نصاب لازم برای قبولی در آزمون ورودی براساس موقعیت کانون‌های محلی، مطابق آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد کانون ملی و به‌وسیله وزرای دادگستری و علوم، تحقیقات و فناوری تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	جمهوری اسلامی ایران مکلفند حداقل یکبار در سال نسبت به پذیرش متقاضیان پروانه کارآموزی وکالت از طریق آزمون با آگهی در جراید اقدام نموده و حداکثر ظرف مدت ٦ ماه پس از برگزاری آزمون ضمن اعلام نتایج قطعی نسبت به صدور پروانه کارآموزی وکالت برای پذیرفته‌شدگان اقدام نمایند. **تبصره ـ** تعیین تعداد کارآموزان وکالت برای هر کانون برعهده کمیسیونی متشکل از رئیس کل دادگستری استان، **رئیس** شعبه اول دادگاه انقلاب و **رئیس** کانون وکلای مربوط می‌باشد که به دعوت رئیس کانون وکلای هر کانون، حداقل یکبار در سال تشکیل و اتخاذ تصمیم می‌نماید	
ماده (۳۸) کانون محلی مکلف است پس از اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان آزمون ازسوی سازمان سنجش آموزش کشور، نسبت به تشکیل پرونده برای آنان اقدام و برای احراز شرایط مقرر قانونی از مراجع قانونی ذیربط استعلام کند. مراجع مورد استعلام موظفند حداکثر ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ استعلام، پاسخ لازم را به‌صورت مکتوب اعلام کنند. عدم پاسخگویی مراجع طرف استعلام ظرف مهلت یاد شده، به منزله تأیید	**تبصره «۱» ـ ماده (۲) (قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶)ـ** کانون‌های وکلا مکلفند به‌منظور احراز شرایط فوق از مراجع ذیصلاح مربوطه استعلام نمایند و مراجع مزبور مکلفند حداکثر ظرف مدت دو ماه پاسخ لازم را اعلام نمایند.	در این ماده، کانون محلی، مرجع تشخیص صلاحیت اشخاص برای ورود به حرفه وکالت دانسته شده است. از آنجا که بهتر است چنین امری تحت نظارت نهادی مستقل از کانون وکلا انجام گیرد تا شائبه اعمال نظر در آن وجود نداشته باشد، ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود کمیسیونی متشکل از پنج حقوقدان به انتخاب رئیس قوه قضائیه و پنج وکیل به انتخاب کانون ملی عهده‌دار این امر شود، لذا پیشنهاد می‌شود این ماده به‌صورت زیر اصلاح شود:

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
صلاحیت داوطلبان محسوب می‌شود. کانون حداکثر ظرف ده روز پس از وصول پاسخ استعلامات یا انقضای مدت یک‌ماه و تکمیل پرونده، نسبت به صدور دفترچه کارآموزی اقدام می‌کند. در صورت رد تقاضای کارآموزی، متقاضی می‌تواند ظرف ده روز از تاریخ اعلام رد تقاضا، به دادگاه انتظامی وکلای کانون مربوط شکایت کند.		«کانون محلی مکلف است پس از اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان آزمون ازسوی سازمان سنجش آموزش کشور، نسبت به تشکیل پرونده برای آنان اقدام و برای احراز شرایط مقرر قانونی مذکور در ماده (۳۳) به کمیسیونی متشکل از ٦ حقوقدان به انتخاب رئیس قوه قضائیه و پنج وکیل به انتخاب کانون ملی اعلام نماید. کمیسیون مزبور از مراجع قانونی ذیربط استعلام می‌کند. مراجع مورد استعلام موظفند حداکثر ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ استعلام، پاسخ لازم را به‌صورت مکتوب اعلام کنند. عدم پاسخگویی مراجع طرف استعلام ظرف مهلت یاد شده، به منزله تأیید صلاحیت داوطلبان از جانب آنان محسوب می‌شود. کمیسیون مذکور حداکثر ظرف ده روز پس از وصول پاسخ استعلامات یا انقضای مدت یک‌ماه و تکمیل پرونده، با توجه به نتایج استعلام و بررسی شرایط مقرر در ماده (۳۳)، نظر نهایی خود را به کانون مربوط اعلام می‌کند. کانون مربوط، پروانه کارآموزی را برای پذیرفته‌شدگان صادر می‌نماید. اعتراض به نظر کمیسیون مذکور ظرف یک هفته از اعلام نتایج در دیوان عدالت اداری صورت می‌گیرد».

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۳۹) مدت کارآموزی یک سال است. کارآموزان در این مدت ضمن شرکت در دوره‌های آموزشی، تحت نظر وکیل سرپرستی که با پیشنهاد کارآموز و تأیید کانون، تعیین می‌شود کارآموزی می‌کنند. کارآموزان در ٦ ماه اول اشتغال به کارآموزی، حق شرکت در جلسات رسیدگی مراجع قضایی، شبه‌قضایی و اداری و مطالعه پرونده‌ها را بدون داشتن حق مداخله در امر وکالت خواهند داشت. کارآموزان در ٦ ماه دوم اشتغال به کارآموزی، می‌توانند با مسئولیت و نظارت وکیل سرپرست، وکالت در دعاوی را که قبول وکالت آنها در صلاحیت وکلای پایه دو قرار دارد، بپذیرند. **تبصره «۱»ـ** مدت کارآموزی اعضای هیئت علمی رسمی، پیمانی و قراردادی دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ٦ ماه است. این کارآموزان در سه‌ماه اول کارآموزی حق شرکت در جلسات رسیدگی مراجع قضایی، شبه‌قضایی و اداری و مطالعه پرونده‌ها را بدون داشتن حق مداخله در امر وکالت خواهند داشت. **تبصره «۲»ـ** تنظیم دادخواست، شکوائیه و لایحه، سعی در صلح و سازش در مواردی که ازسوی وکیل سرپرست به کارآموز محول شود و نیز پرسش و اظهارنظر علمی مداخله	**قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶ ـ** **تبصره «۳» ماده (۲)ـ** مدت کارآموزی اعضای هیئت علمی دانشکده‌های حقوق نصف مدت سایر کارآموزان خواهد بود. ماده (٦)، کارآموزان وکالت قبل از اخذ پروانه وکالت حق وکالت در دعاویی که مرجع تجدیدنظر از احکام آنها دیوان عالی کشور می‌باشد را ندارند. **ماده (۸)، قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** اشخاصی که قبل از اجرای این قانون پروانه وکالت نداشته و بخواهند آن را تحصیل نمایند در صورت دارا بودن شرایط مقرره در این قانون باید لااقل مدت یکسال در کانون وکلا عمل بنمایند. عمل مزبور دوره آزمایش نامیده می‌شود. ترتیب وکالت وکلا را در دوره آزمایش و طرز مداخله آنها را در محاکمات و تمریناتی که طی دوره آزمایش بایستی در امور قضایی انجام دهند وزارت عدلیه به‌موجب نظامنامه معین می‌نماید. برای وکالت در دوره آزمایش پروانه مخصوص مقرر است و مراحلی را که طبق این قانون در دوره آزمایش اجازه داده می‌شود وکالت بنمایند در آن قید می‌گردد. در مورد اشخاصی که دارای دانشنامه لیسانس یا دکترا از	**تبصره «۱» ـ** این ماده در خصوص صلاحیت کارآموزان عضو هیئت علمی در سه‌ماهه دوم کارآموزی ساکت است. در این زمینه پیشنهاد می‌شود امکان وکالت در دعاوی توسط کارآموزان موضوع این تبصره در سه‌ماهه دوم کارآموزی تصریح شود.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
در امر وکالت محسوب نمی‌شود.	دانشکده‌های داخله یا خارجه هستند دوره آزمایش فقط برای پروانه وکالت درجه ۱ لازم است ولی با داشتن سوابق خدمات قضایی یا اداری در وزارت عدلیه وزیر عدلیه می‌تواند آنها را نیز از دوره آزمایش معاف کند. **تبصره «۱»ـ** وزارت عدلیه می‌تواند اشخاصی را که مشمول مورد ۲ و ۳ ماده (۳) این قانون هستند از دوره آزمایش معاف دارد. **تبصره «۲»ـ** در صورتی‌که وکیل در دوره آزمایش طبق نظامنامه از طرف یکی از وکلا در محاکمات دخالت نماید مسئولیت اعمال او متوجه وکیلی است که او را تعیین نموده و هرگاه از طرف معاضدت قضایی کار به او احاله شود باید تحت هدایت و نظارت معاضدت قضایی انجام‌وظیفه نماید.	
ماده (۴۰) پس از اتمام دوره کارآموزی، اختبار کارآموزان و تأیید صلاحیت علمی آنان از جهات نظری و عملی به‌وسیله یکی از هیئت‌های اختبار به‌عمل می‌آید. هر هیئت اختبار که به‌وسیله رئیس کانون محلی مربوط انتخاب می‌شوند متشکل از هفت نفر وکیل پایه یک دارای حداقل مدرک کارشناسی‌ارشد در یکی از رشته‌های موضوع بند «۲» ماده (۳۳) این قانون با حداقل ده‌سال سابقه وکالت است. چهار نفر از این اشخاص باید حداقل پنج سال سابقه قضایی داشته باشند.		از آنجا که ضمانت اجرای عدم شرکت در اختبار مشخص نشده، پیشنهاد می‌شود عبارت زیر به‌عنوان تبصره به این ماده افزوده شود: «عدم شرکت غیرموجه در اختباری که پس از اتمام دوره کارآموزی برگزار می‌شود، موجب تجدید دوره کارآموزی خواهد شد. تشخیص غیرموجه بودن برعهده **هیئت‌مدیره** کانون محلی مربوط خواهد بود».

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
تبصره «۱»ـ مدت عضویت در هیئت اختبار سه‌سال و تنها برای یک دوره به‌صورت متوالی قابل تمدید است. **تبصره «۲»ـ** در صورتی‌که در هریک از کانون‌های محلی، اعضای واجد شرایط برای تشکیل هیئت اختبار به تعداد کافی وجود نداشته باشد، رئیس کانون محلی مربوط پس از هماهنگی با رؤسای سایر کانون‌های محلی، اشخاص واجد شرایط را از میان اعضای آنها انتخاب و معرفی می‌کند.		
ماده (۴۱) در صورتی‌که هیئت اختبار صلاحیت کارآموز را تأیید کند بلافاصله مراتب به رئیس کانون اعلام می‌شود و در غیر این‌صورت، دوره کارآموزی شخص مردود را با تعیین دوره‌های علمی و عملی مورد نیاز، از ٦ تا ۱۲ ماه تمدید می‌کند. تمدید دوره صرفاً برای دو مرتبه امکانپذیر است. در صورتی‌که پس از دو بار تمدید، هیئت اختبار مجدداً صلاحیت کارآموز را تأیید نکند، پروانه کارآموزی ابطال می‌شود. در این‌صورت، ورود به حرفه وکالت مستلزم شرکت و موفقیت مجدد متقاضی در آزمون ورودی است.		
ماده (۴۲) دارندگان درجه دکترا یا معادل حوزوی آن در یکی از رشته‌های موضوع بند «۲» ماده (۳۳) این قانون از یکی از	**ماده (۸) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** به اشخاص زیر پروانه وکالت درجه اول از طرف کانون وکلا	۱. در این ماده پیش‌بینی شده که برخی افراد از آزمون، اختبار یا کارآموزی معاف باشند. پیشنهاد می‌شود اشخاص زیر نیز از آزمون معاف شوند. پیشنهاد می‌شود

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا حوزه‌های علمیه، از شرکت در آزمون ورودی و اختبار و کسانی که دارای حداقل ۲ سال سابقه قضایی باشند، از شرکت در آزمون ورودی و کارآموزی و کسانی که دارای حداقل پنج سال سابقه قضایی باشند، از شرکت در آزمون ورودی، کارآموزی و اختبار معافند. همچنین کلیه اشخاص دارای مدارک موضوع بند «۲» ماده (۳۳) این قانون، با حداقل پنج سال سابقه کار متوالی یا ده سال متناوب در سمت‌های حقوقی در دستگاه‌های دولتی و وابسته به دولت و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و نهادها و نیروهای مسلح، در صورت تقاضای ورود به حرفه وکالت پس از بازنشستگی، از شرکت در آزمون ورودی و نیمی از مدت مقرر برای کارآموزی معافند. **تبصره ـ** جز در موارد مصرح در این ماده، هیچ‌یک از متقاضیان ورود به حرفه وکالت از آزمون ورودی، کارآموزی و اختبار معاف نخواهند بود.	داده می‌شود: الف) به کسانی که دارای ده سال متوالی یا پانزده سال متناوب سابقه خدمات قضایی بوده و لااقل پنج سال ریاست یا عضویت دادگاه داشته باشند و سلب صلاحیت قضایی از آنها از طرف دادگاه عالی انتظامی قضات نشده باشد. ب) کسانی که دارای دانشنامه لیسانس بوده و پنج سال سابقه خدمات قضایی داشته باشند و سلب صلاحیت قضایی از طرف دادگاه عالی انتظامی ازآنها نشده باشد. ج) نمایندگان مجلس شورای اسلامی با گذراندن یک دوره کامل نمایندگی که دارای لیسانس قضایی یا گواه پایان تحصیلات سطوح عالیه از حوزه علمیه قم و پنج سال سابقه کار قضایی در محاکم باشند. د) کلیه کسانی که دارای لیسانس حقوق قضایی یا گواه پایان تحصیلات سطوح عالیه از حوزه علمیه قم با حداقل پنج سال سابقه کار متوالی یا ده سال متناوب در سمت‌های حقوقی در دستگاه‌های دولتی و وابسته به دولت و نهادها و نیروهای مسلح باشند و بعد از اجرای این قانون با داشتن ۳۰ سال سابقه خدمت بازنشسته شوند بدون رعایت شرط سن با انجام نصف مدت مقرر کارآموزی. **تبصره «۱»ـ** کسانی که دارای دانشنامه لیسانس بوده و دو سال سابقه خدمت قضایی داشته باشند از انجام دوره	متن زیر به صدر این ماده افزوده شود: «دانشجویان نمونه کشوری و رتبه‌های اول تا سوم نهایی جشنواره‌های بین‌المللی خوارزمی و فارابی، رتبه‌های اول تا سوم مرحله نهایی المپیادهای علمی دانشجویی کشوری و رتبه‌های اول تا سوم آزمون کارشناسی‌ارشد با معرفی وزارت مربوط از آزمون معافند». **۲.** از آنجا که ممکن است شائبه معافیت افراد موضوع این ماده از سایر شرایط مقرر برای وکالت پدید آید، پیشنهاد می‌شود عبارت زیر به‌عنوان تبصره «۲» به این ماده افزوده شود: «اشخاص موضوع این ماده باید سایر شرایط مقرر برای وکالت را دارا باشند. مرجع مذکور در ماده (۳۸) عهده‌دار تشخیص شرایط مذکور می‌باشد». **۳.** کانون محلی دارندگان درجه دکترا یا معادل حوزوی آن و نیز دارندگان سابقه قضایی و نیز اشخاص دارای پنج سال سابقه کار متوالی یا ده سال متناوب در سمت‌های حقوقی در دستگاه‌های دولتی و عمومی که برابر مفاد این ماده از آزمون ورودی معاف هستند مشخص نشده و اصلاح ماده از این جهت ضروری است.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	کارآموزی معاف می‌باشند. ولی در این‌مورد مدت انتظار خدمت از لحاظ اخذ پروانه وکالت جزء خدمت محسوب نمی‌شود. **تبصره «۲» ـ** کانون ملزم است در مورد تقاضاهای پروانه کارآموزی یا وکالت ظرف مدت ٦ ماه اتخاذ تصمیم نماید.	
ماده (۴۳) کانون‌های محلی موظفند حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ اعلام تأیید صلاحیت علمی کارآموز ازسوی هیئت اختبار و تکمیل پرونده کسانی که از اختبار معافند، نسبت به صدور پروانه وکالت اقدام کنند.		
ماده (۴۴) اعتبار پروانه وکالت دوسال است و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی است. هرگاه وکیلی فاقد یکی از شرایط این قانون تشخیص داده شود، کانون موظف است موضوع و دلایل آن را به دادگاه انتظامی وکلا اعلام و درخواست رسیدگی کند. دادگاه مذکور پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه رأی مقتضی صادر می‌کند. پروانه این اشخاص تا صدور حکم قطعی معتبر خواهد بود مگر در مواردی که دادگاه با توجه به ضرورت حکم تعلیق صادر کند.	**تبصره «۵» ماده (۲) ـ قانون کیفیت اخذ پروانه دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶ ـ** اعتبار پروانه وکالت سه‌سال است و تمدید آن منوط به درخواست متقاضی می‌باشد. هرگاه وکیلی فاقد یکی از شرایط این قانون تشخیص داده شود، کانون موظف است موضوع و دلایل آن را به دادگاه انتظامی وکلا اعلام و درخواست رسیدگی نماید. دادگاه مذکور پس از رسیدگی نسبت به تمدید یا عدم تمدید پروانه رأی مقتضی صادر می‌کند. پروانه این اشخاص تا صدور حکم قطعی معتبر خواهد بود مگر در مواردی که دادگاه با توجه به ضرورت حکم تعلیق صادر نماید.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۴۵) پس از صدور پروانه وکالت و قبل از تسلیم آن، متقاضی باید در حضور رئیس کانون و در غیاب او، یکی از نواب رئیس و حداقل دو نفر از اعضای **هیئت‌مدیره** به‌شرح ذیل سوگند یاد کرده و ذیل سوگندنامه را امضا کند: «در این هنگام که می‌خواهم به شغل شریف وکالت اشتغال ورزم به خداوند قادر متعال سوگند یاد می‌کنم که همیشه قوانین و نظامات را محترم شمرده و جز عدالت و احقاق حق منظوری نداشته و برخلاف شرافت و خارج از شئون وکالت و قضاوت اقدام و اظهاری نکنم و نسبت به اشخاص و مقامات قضایی و اداری و همکاران و اصحاب دعوی و سایر اشخاص رعایت احترام را ابراز کرده و از اعمال نظرات سیاسی و شخصی و کینه‌توزی و انتقام‌جویی احتراز نموده و در کارهایی که از طرف اشخاص انجام می‌دهم، راستی و درستی را رویه خود قرار داده و مدافع حق باشم و شرافت من وثیقه این سوگند است که یاد کرده و ذیل آن را امضا می‌نمایم». **تبصره «۱»ـ** متخلف از مفاد سوگند، حسب مورد به یکی از مجازات‌های انتظامی درجه ۱ تا ۳ مقرر در این قانون محکوم خواهد شد. **تبصره «۲»ـ** اشخاصی که به هر دلیل در مراسم تحلیف	**ماده (۱۴) قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلای عدلیه باید مطابق نظامنامه وزارت عدلیه قسم یاد نمایند.	با توجه به مفاد کلی سوگندنامه، تعیین مجازات برای نقض آن در تبصره «۱» این ماده محل ایراد است، بهتر است تمام مصادیق تخلفات وکلا که مد نظر قانونگذار است در مواد مربوط به تفصیل و به‌صورت دقیق معین شود. بنابراین حذف این تبصره پیشنهاد می‌شود.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
حضور نداشته‌اند، باید متعاقباً در حضور افراد مذکور در صدر این ماده سوگند یاد کرده و ذیل سوگندنامه را امضا کنند.		
ماده (۴۶) کسانی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون در آزمون‌های ورودی کانون‌های وکلا و یا مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه پذیرفته شده‌اند، کارآموزی یا ادامه آن و اعطای پروانه به آنها برابر مقررات سابق به عمل می‌آید.		در این ماده در مورد افرادی که قبل از تصویب این قانون، در آزمون کانون وکلا یا مرکز مشاوران قوه قضائیه پذیرفته شده‌اند مقرر شده که «کارآموزی یا ادامه آن و اعطای پروانه به آنها» برابر مقررات سابق به عمل آید. از آنجا که برخی افراد درحال حاضر پروانه پایه دو از کانون مشاوران دریافت کرده و براساس مقررات مربوط پس از دوسال، پروانه پایه یک دریافت خواهند کرد، ولی براساس ماده (٤٩) این قانون، ارتقای پایه نیازمند گذشت پنج سال می‌باشد، پیشنهاد می‌شود عبارت «و ارتقای پایه» قبل از عبارت «و اعطای پروانه» اضافه شود تا حقوق مکتسبه افراد مذکور تضییع نشود.
ماده (۴۷) کانون‌های وکلا مکلفند مشخصات وکلایی را که دارای پروانه معتبر هستند با عکس و نشانی کامل در پایگاه اطلاع‌رسانی خود قرار دهند و حداقل هر دو سال یکبار در مجموعه‌ای مخصوص چاپ و منتشر کنند.	**ماده (۱۶) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** پس از انجام مقررات فوق اسم وکیل در مجله رسمی درج و در لوحه مخصوص ثبت و در اتاق محکمه نصب می‌شود.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۴۸) وکلا به‌ترتیب زیر درجه‌بندی می‌شوند: ۱. وکیل پایه یک که حق قبول وکالت در تمامی مراجع قضایی، شبه‌قضایی و اداری در تمامی دعاوی را دارد. ۲. وکیل پایه دو که حق قبول وکالت در تمامی مراجع قضایی، شبه‌قضایی و اداری در تمامی دعاوی بجز دادگاه کیفری استان و دیوان عالی کشور را دارد.	**ماده (۱)ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکالت در عدلیه دارای درجات ذیل است: ۱. وکالت در محاکم صلح و بدایت و استیناف و تمییز. ۲. وکالت در محاکم صلح و بدایت و استیناف. ۳ ـ وکالت در محاکم صلح و بدایت. **تبصره «۱» ـ** وزارت عدلیه می‌تواند وکالت وکلای درجه ۲ و ۳ را محدود به حوزه معین نماید.	
ماده (۴۹) کسانی که وارد حرفه وکالت می‌شوند، پروانه وکالت پایه دو و پس از پنج سال اشتغال به وکالت، پروانه وکالت پایه یک دریافت می‌کنند. **تبصره «۱»ـ** در صورت محکومیت انتظامی وکیل پایه ۲ به مجازات تعلیق، مدت تعلیق جزء سنوات اشتغال موضوع این ماده محسوب نمی‌شود. **تبصره «۲»ـ** وکلایی که براساس ماده (۱۱۹) این قانون پروانه وکالت خود را تودیع می‌کنند، مدت تودیع پروانه وکالت آنها جزء سنوات اشتغال موضوع این ماده محسوب نمی‌شود. **تبصره «۳»ـ** کسانی که دارای حداقل پنج سال سابقه قضایی باشند و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که فارغ‌التحصیل یکی از رشته‌های	**ماده (۲۶) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** با احراز شرایط ذیل وکیل می‌تواند به درجه وکالت بالاتر نائل گردد: ۱. اشتغال به وکالت لااقل دوسال در درجه سوم و سه‌سال در درجه دوم. ۲. حسن انجام‌وظیفه در محاکم مربوطه و حسن انجام معاضدت‌هایی که به او رجوع شده. ۳. ترقی علمی و عملی در امر وکالت. ترتیب ترفیع وکلا را وزارت عدلیه برطبق نظامنامه تعیین خواهد نمود. **تبصره ـ** محکومیت انتظامی از درجه ۳ به بالا یک سال بر مدت مقرره در مورد یک این ماده می‌افزاید.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
موضوع بند «۲» ماده (۳۳) این قانون بوده و به تدریس دروس حقوق اشتغال دارند و نیز فارغ‌التحصیلان دوره دکترا در یکی از رشته‌های موضوع بند «۲» ماده (۳۳) این قانون به شرط داشتن مدرک کارشناسی در یکی از گرایش‌های حقوق یا کارشناسی‌ارشد پیوسته در کلیه گرایش‌های رشته معارف اسلامی و حقوق، در زمان ورود به حرفه وکالت، پروانه وکالت پایه یک دریافت می‌کنند.		
ماده (۵۰) کسانی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون از کانون وکلا پروانه پایه یک وکالت یا در اجرای ماده (۱۸۷) قانون برنامه پنج‌ساله سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور از مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه پروانه پایه یک مشاوره حقوقی و وکالت اخذ نموده‌اند، وکیل پایه یک محسوب می‌شوند.		
ماده (۵۱) شورای اجرایی کانون ملی فهرست عناوین تخصصی را که وکلا می‌توانند از آن استفاده کنند، تعیین می‌کند. کانون محلی مربوط عنوان تخصصی را به وکلایی که واجد یکی از شرایط زیر باشند اعطا می‌کند: ۱. داشتن مدرک تخصصی معتبر از مراجع رسمی داخلی یا		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
خارجی که دوره آن کمتر از یک‌سال نباشد. ۲. داشتن سابقه حداقل چهارسال تدریس در رشته مورد نظر به‌عنوان عضو هیئت علمی اعم از رسمی، پیمانی و قراردادی در یکی از دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ۳. داشتن حداقل چهار سال سابقه کار قضایی در رشته مورد نظر. ٤. داشتن رساله در رشته مورد نظر در مقطع دکترا در یکی از رشته‌های موضوع بند «۲» ماده (۳۳) این قانون. **تبصره ـ** یک وکیل می‌تواند چند عنوان تخصصی کسب کند.		
ماده (۵۲) جابجایی بین وکلا و کارآموزان با توافق دو طرف با اخذ وجوه یا غیر آن ممنوع است.		
ماده (۵۳) اخذ هرگونه وجه یا امتیاز از وکلا و کارآموزان جهت تغییر شهر توسط کانون‌های وکلا ممنوع است.		
ماده (۵۴) نقل و انتقال با تصمیم **هیئت‌مدیره** کانون‌های محلی مربوطه فقط به طرق زیر امکانپذیر است: ۱. پذیرش در آزمون کارشناسی‌ارشد و دکترا در یکی از دانشگاه‌های شهر مورد تقاضا برای مدت اشتغال به تحصیل، ۲. عضویت هیئت علمی رسمی، پیمانی یا قراردادی در یکی از		۱. در این ماده، موارد مجاز نقل و انتقال وکلا بیان شده است. از آنجا که در مقررات فعلی، انتقال زوجه به محل وکالت یا شغل دولتی همسرش مجاز شمرده شده، پیشنهاد می‌شود عبارت زیر به‌عنوان یک بند به ماده مذکور افزوده شود: «اشتغال همسر در شهر مورد تقاضا (برای انتقال زوجه به آن شهر)».

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
دانشگاه‌های شهر مورد تقاضا، ۳. بیماری‌های صعب‌العلاج خود وکیل یا کارآموز، یا همسر یا فرزند وی در مواقعی که شهر محل سکونت وکیل یا کارآموز با شهری که وی از آنجا پروانه وکالت دارد، متفاوت است و مواردی که مداوای بیماری منوط به حضور مداوم در مراکز درمانی واقع در مراکز **استان‌ها** یا شهر تهران است با تأیید سازمان پزشکی قانونی، ٤. قبولی در آزمون‌های بعدی وکالت برای شهر مورد نظر، ٥. کسب رتبه ممتاز در اختبار. **تبصره «۱»ـ** منظور از دارندگان رتبه ممتاز در این ماده، پنج درصد از کارآموزان شرکت‌کننده در هر دوره اختبار هستند که بالاترین نمره را در همان دوره کسب کرده‌اند. **تبصره «۲»ـ** نقل و انتقال موقت فقط برای دو نوبت مجاز است.		۲. در بند «۲» این ماده، عضویت وکیل در هیئت علمی دانشگاه یکی از علل انتقال وکیل برشمرده شده است. از آنجا که هیئت علمی اعم از رسمی، پیمانی و قراردادی است، لازم است زمان انتقال نیز معادل زمان اشتغال به‌عنوان هیئت علمی مقرر شود مگر در مواردی که عضو هیئت علمی بازنشسته می‌شود. ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود عبارت «در مدت اشتغال و بازنشستگی» به انتهای بند مذکور اضافه شود.
ماده (۵۵) هیئت‌مدیره کانون‌های محلی مربوطه مکلفند ظرف یک‌ماه از تاریخ تقاضای انتقال، تصمیم خود را به متقاضی اعلام کنند. عدم اعلام نظر در مدت مذکور به منزله قبول تقاضاست. در صورت رد تقاضای انتقال، هیئت‌مدیره باید دلایل عدم پذیرش تقاضای انتقال را کتباً و به‌صورت مستدل و مستند به		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
متقاضی اعلام کند. اعتراض به تصمیم **هیئت‌مدیره** در دیوان عدالت اداری صورت می‌گیرد.		
ماده (۵۶) وکیل فقط در شهری که برای آن پروانه وکالت اخذ کرده، می‌تواند اقدام به افتتاح دفتر وکالت کند.	**ماده (۶) ـ (قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب سال ۱۳۷۶)ـ** وکلا نمی‌توانند در غیر از محلی که برای آنجا پروانه وکالت دریافت کرده‌اند دفتر وکالت تأسیس نمایند و همچنین نمی‌توانند عملاً فعالیت وکالتی خود را در محل دیگری متمرکز نمایند. تخلف از این حکم مستوجب مجازات انتظامی درجه ۳ در نوبت اول و درجه ٤ در نوبت دوم و درجه ٥ در نوبت سوم خواهد بود. به این تخلف در دادسرا و دادگاه انتظامی کانونی رسیدگی خواهد شد که تخلف در حوزه آن انجام شده است. در صورت عدم توجه و رسیدگی کانون اخیر، کانون متبوع وکیل مزبور نیز حق رسیدگی خواهد داشت. **تبصره «۱» ـ** ادامه وکالت در پرونده‌هایی که قبل از تصویب این ماده مطرح گردیده و همچنین با اجازه کانون وکلای متبوع، وکالت از خویشاوندان تا درجه سوم از شمول این ماده مستثناست. در صورتی‌که حوزه اخیر تابع کانون وکلای دیگری باشد اجازه کانون مزبور نیز لازم است. **تبصره «۲» ـ** محدوده حوزه هر کانون به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب **رئیس** قوه قضائیه مشخص خواهد شد.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۵۷) وکیل باید بر اعمال کارکنان دفتر وکالت خود نظارت کند و در هر حال، نسبت به خسارات ناشی از تخلفاتی که کارکنان او در دفتر وکالت در ارتباط با وظایف محوله مرتکب می‌شوند، مسئولیت مدنی دارد.		
ماده (۵۸) هنگامی که وکیل به‌طور موقت به هر دلیل قادر به اداره دفتر وکالت خود نباشد، از میان وکلای کانون مربوط، یک یا چند جایگزین برای خود انتخاب و بلافاصله رئیس کانون را از این موضوع با خبر می‌کند.		ضروری است سقف «مدت موقت» در این ماده تعیین و تبیین گردد. در حالت فعلی این ماده با ابهام مواجه است که تا چه مدت تعیین جایگزین برای وکلا امکانپذیر است.
ماده (۵۹) معاضدت قضایی عبارت است از ارائه خدمات مشاوره حقوقی و وکالتی به افراد معسر.		
ماده (۶۰) وکالت معاضدتی در امور کیفری، وکالت تسخیری محسوب می‌شود. هرگاه در صورت اعسار و با لحاظ قوانین و مقررات تعیین وکیل تسخیری لازم باشد، مقام قضایی مراتب را به کانون وکلای مربوط اعلام می‌کند تا کانون مذکور ظرف یک هفته نسبت به تعیین و معرفی وکیل اقدام کند.		در این ماده واژه «اعلام می‌نماید» به اشتباه «اعلام می‌شود» درج شده که لازم است اصلاح گردد.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۶۱) در هر کانون اداره‌ای به نام اداره معاضدت قضایی تشکیل می‌شود که وظایف زیر را به‌عهده دارد: ۱. معرفی وکیل تسخیری در پرونده‌های کیفری به تقاضای دادگاه رسیدگی‌کننده. ۲. معرفی وکیل در پرونده‌های حقوقی که طبق قانون رسیدگی به آنها مستلزم حضور وکیل می‌باشد، پس از اثبات اعسار در دادگاه. ۳. رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به تقاضای تعیین وکیل معاضدتی در سایر پرونده‌های حقوقی. ٤. معرفی وکیل برای ارائه مشاوره معاضدتی در امور مدنی و کیفری به افراد معسر در محل کانون و یا محل‌هایی که کانون تعیین می‌کند.		
ماده (۶۲) اداره معاضدت قضایی دارای رئیس و تعداد کافی وکیل مشاور خواهد بود. انتخاب رئیس و وکلای مشاور از میان وکلای کانون مربوط برعهده **هیئت‌مدیره** است.		
ماده (۶۳) مرجع اتخاذ تصمیم نسبت به درخواست‌های موضوع بند «۳» ماده (٦١) این قانون، رئیس اداره معاضدت است که باید ظرف یک‌ماه از تاریخ ثبت تقاضا درخصوص قبول یا رد آن اظهارنظر کند. در غیر این‌صورت، پس از انقضای مهلت	**ماده (۲۴) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** کسانی که قدرت تأدیه حق‌الوکاله ندارند می‌توانند از کانون تقاضای معاضدت نمایند مشروط بر اینکه دعوی با اساس و راجع به شخص تقاضاکننده باشد... .	مهلت یک‌ماه در این ماده جهت اظهارنظر درخصوص قبول یا رد تقاضای تعیین وکیل معاضدتی زیاد به‌نظر می‌رسد و چه بسا با در نظر گرفتن موعد اعتراض و اخذ پاسخ از هیئت‌مدیره، عملاً موضوع وکالت معاضدتی منتفی گردد. به نظر مدت ده روز در این زمینه کفایت می‌کند.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
مذکور، تقاضا پذیرفته شده محسوب می‌شود. در صورت رد تقاضا، متقاضی می‌تواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ تصمیم، به هیئت‌مدیره شکایت کند. نظر هیئت‌مدیره باید ظرف ده روز اعلام شود.		
ماده (۶۴) وکلا مکلفند درصورت ارجاع اداره معاضدت کانون محل صدور پروانه، هر سال حداقل در سه دعوا به‌عنوان معاضدت قبول وکالت کنند.	**ماده (۲۳) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلای عدلیه مکلفند همه‌ساله در سه دعوای حقوقی به‌عنوان معاضدت قبول وکالت نمایند ...	قید «درصورت ارجاع اداره معاضدت کانون محل صدور پروانه» می‌تواند راه فراری باشد برای بسیاری از وکلای با نفوذ، لذا پیشنهاد می‌شود که این عبارت حذف شود. علاوه‌بر این اشکال، عبارت «حداقل» در این ماده نیز محل ایراد است چراکه سقفی برای تکلیف قبول وکالت معاضدتی تعیین نشده و از این حیث می‌تواند موجبات تضییع حقوق وکلا را فراهم کند.
ماده (۶۵) وکیل معاضدتی مکلف است حق‌الوکاله خود را ضمن دادخواست و یا بعد از آن مطالبه کند. در صورتی‌که رأی به نفع موکل وکیل معاضدتی صادر شود، حق‌الوکاله وکیل مزبور باید بر مبنای تعرفه از محل اموال محکوم علیه وصول شود و وکیل باید یک پنجم مبلغ وصول شده را به حساب کانون مربوط واریز کند. در صورتی‌که به هر دلیل حق‌الوکاله وکیل معاضدتی وصول نشود، حق‌الزحمه مناسبی از بودجه قوه قضائیه براساس آیین‌نامه‌ای که ظرف دو ماه از زمان	**ماده (۲۳) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** ... چنانچه موکل محکوم‌له واقع شود حق‌الوکاله قانونی از آنچه که وصول شود به او پرداخته خواهد شد ـ پنج یک آن متعلق به کانون است. **ماده (۱۰) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** دولت به پیشنهاد وزارت دادگستری هر سال مبلغی بابت حق‌الوکاله‌های تسخیری و معاضدتی در بودجه کل کشور	طبق این ماده، وکیل معاضدتی باید حق‌الوکاله خود را طی دادخواست تقدیمی مطالبه کند. براساس ذیل ماده نیز «در صورتی‌که به هر دلیل حق‌الوکاله وکیل معاضدتی وصول نشود،» حق‌الوکاله از بودجه عمومی تأمین می‌گردد. از آنجا که عبارت مذکور شامل موردی که وکیل حق‌الوکاله را طی دادخواست مربوطه مطالبه نکرده باشند نیز می شود، لازم است اطلاق عبارت مذکور گرفته شود تا از تضییع بیت‌المال جلوگیری گردد و نتیجه اهمال وکیل بر بیت‌المال بازنگردد. ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود عبارت «بجز

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید، پرداخت می‌شود.	پیش‌بینی و به کانون‌های وکلا خواهد پرداخت. حق‌الوکاله وکالت‌های تسخیری و معاضدتی طبق آیین‌نامه‌ای است که از طرف کانون وکلا مرکز با مشارکت نماینده یا جلب نظر کانون‌های دیگر تهیه و تصویب وزارت دادگستری خواهد رسید.	در صورت عدم رعایت صدر این ماده توسط وکیل» بعد از عبارت «وصول نشود» افزوده شود.
ماده (۶۶) وکیل معاضدتی مکلف است نسبت به تنظیم وکالتنامه اقدام و نسخه‌ای از آن را به اداره معاضدت ارسال کند. وکیل معاضدتی از ابطال تمبر مالیاتی و سایر هزینه‌های مربوط معاف است.		
ماده (۶۷) وکیل معاضدتی مکلف است با توجه به نوع کار ارجاعی، اقدام لازم را در اسرع وقت انجام داده و گزارش کار را همراه با تصویری از دادخواست یا لوایح به اداره معاضدت ارسال کند.		
ماده (۶۸) نمونه تقاضانامه و قرارداد حق‌الوکاله و سایر اوراق مربوط به اداره معاضدت را کانون ملی تعیین خواهد کرد.	**قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** **ماده (۲۴)**... طرز تقاضا و سایر شرایط لازمه برای معاضدت قضایی را وزارت عدلیه به‌موجب نظامنامه معین خواهد نمود. **ماده (۳۲)** ... قرارداد حق‌الوکاله و فهرست اسنادی که موکل به وکیل می‌سپارد و همچنین قبوض وجوه که وکیل دریافت	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	می‌دارد مطابق نمونه‌ای است که از طرف وزارت عدلیه معین خواهد شد.	
ماده (۶۹) وکیل در مقام انجام‌وظیفه وکالتی و دفاع، از همان احترام و شأن قاضی برخوردار است. مراجع قضایی و شبه‌قضایی و اداری مکلفند در صورت مراجعه وکیل، مطابق شئون حرفه‌ای وکالت با وی رفتار کنند. متخلف از این امر توسط دادگاه به سه تا ٦ ماه انفصال از خدمت محکوم می‌شود. در صورتی‌که مقام قضایی مرتکب این امر شود، دادگاه انتظامی قضات او را به یک درجه تنزل رتبه شغلی محکوم می‌کند.		
ماده (۷۰) هیچ وکیلی را نمی‌توان از شغل وکالت معلق یا به محرومیت از اشتغال به وکالت محکوم کرد، مگر به‌موجب رأی قطعی مراجع صالح مطابق این قانون.	**ماده (۱۷) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** از تاریخ اجرای این قانون هیچ وکیلی را نمی‌توان از شغل وکالت معلق یا ممنوع نمود مگر به موجب حکم قطعی دادگاه انتظامی.	
ماده (۷۱) رئیس قوه قضائیه می‌تواند وکلایی را که حداقل ده سال به حرفه وکالت اشتغال داشته‌اند، در صورت دارا بودن سایر شرایط، پس از اختبار به سمت قضایی منصوب کند. سابقه وکالت این افراد برای احراز پایه قضایی به‌عنوان سابقه	**ماده (۲۵) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** وزارت دادگستری می‌تواند با تصویب شورای عالی قضایی وکلای پایه یک دادگستری را برای خدمات قضایی انتخاب و تعیین نماید و در این‌صورت سنین وکالت درجه یک در حکم	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
قضایی محسوب می‌شود.	سابقه قضایی منظور و برطبق آن رتبه قضایی شخصی که انتخاب می‌شود معین خواهد شد.	
ماده (۷۲) در صورت عدم انعقاد قرارداد خصوصی میان وکیل و موکل، پرداخت حق‌الوکاله وکیل مطابق تعرفه‌ای است که با توجه به نوع دعوا، میزان خواسته، مراحل دادرسی، درجه‌بندی وکلا و عناوین تخصصی آنها به‌وسیله کانون ملی تهیه و به تصویب وزیر دادگستری می‌رسد و هر دو سال یک بار قابل تجدیدنظر است.	**ماده (۱۹) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ** مصوب سال ۱۳۳۳ـ میزان حق‌الوکاله در صورتی‌که قبلاً بین طرفین توافق نشده باشد طبق تعرفه‌ای است که با پیشنهاد کانون و تصویب وزیر دادگستری تعیین خواهد شد و در قبال اشخاص ثالث این تعرفه معتبر خواهد بود مگر در صورتی‌که قرارداد حق‌الوکاله کمتر از میزان تعرفه وکالتی باشد.	
ماده (۷۳) وکیل باید از تبلیغ در کلیه رسانه‌ها و جراید خودداری کند.		با توجه به عدم وجود ضمانت اجرا برای این ماده شمول حکم مندرج در ماده (۱۳۳) به ماده (۷۳) پیشنهاد می‌شود.
ماده (۷۴) وکیل نباید درجه خود را بالاتر از پروانه‌ای که دارد، معرفی یا بدون برخورداری از شرایط لازم از عنوان یا عناوین تخصصی استفاده یا با توسل به سایر وسایل فریبنده، تحصیل وکالت کند. همچنین وکیل نباید برای تحصیل وکالت، ایجاد وسایط نماید و در صورت معرفی موکل به همکاران وجه از آنان مطالبه کند.		
ماده (۷۵) وکیل نباید وکالت دعوایی را که حسب درجه‌بندی وکلا		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
صلاحیت لازم را برای انجام آن ندارد، بپذیرد.		
ماده (۷۶) وکیل نباید با تظاهر بـه داشـتن اعتبـار یـا نفـوذ نـزد مراجـع قضـــائی، شـــبه‌قضـــایی و اداری، موجبـــات تشـــویق مراجعه‌کنندگان به دادن وکالت به خود را فراهم کند.		
ماده (۷۷) وکیل باید در بیان توانایی علمی و عملی خود نسبت به موضوع وکالت و نیز در برآورد هزینه‌های دادرسی و همچنین پیشرفت دعوی صادق باشد.		
ماده (۷۸) وکیل نمی‌تواند موضوع دعوای موکل را به هر نحوی به خود انتقال دهد و به طور ساختگی از موکل قبول وکالت نماید. در صورت وقوع چنین امری دعوای مزبور در مراجع قضایی قابل استماع نخواهد بود.	**ماده (۳۹) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکیل حق ندارد دعاوی را به طور مصانعه یا در ظاهر به اسم دیگری و در باطن به اسم خود انتقال بگیرد و این قبیل دعاوی در محکمه پذیرفته نخواهد شد و متخلف به مجازات انتظامی از درجه ٤ به بالا محکوم خواهد شد.	
ماده (۷۹) وکیل برای انجام وکالت در دعاوی، حق انعقاد قرارداد وکالت بلاعزل را ندارد.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۸۰) در صورتی‌که وکیل یا همسر یا والدین یا فرزندان وی با هریک از مقامات قضایی رسیدگی‌کننده به پرونده مطروحه، قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از طبقه سوم داشته باشد، باید از قبول یا ادامه وکالت یا شکایات مطروحه نزد مقامات مزبور مستقیماً یا با واسطه خودداری کند.	**ماده (۱۲) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** در صورتی‌که وکیل دادگستری یا زوجه او با دادرس یا دادستان یا دادیار یا بازپرس قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از طبقه دوم داشته باشد مستقیماً یا با واسطه از قبول وکالت در آن دادگاه یا نزد آن دادستان یا دادیار یا بازپرس ممنوع است.	
ماده (۸۱) وکلایی که سابقاً با هر عنوانی کارمند دولت بوده‌اند، از تاریخ قطع خدمت تا پنج سال از قبول وکالت علیه دستگاه‌ها و اداراتی که در حوزه مأموریت سابق آنها قرار دارد، ممنوع هستند.		
ماده (۸۲) دارندگان پایه‌های قضایی و کارکنان اداری دادگستری و مراجع قضایی غیردادگستری تا سه‌سال بعد از بازنشستگی یا قطع رابطه استخدامی نمی‌توانند در حوزه‌های قضایی چهار سال آخر خدمت خود وکالت نمایند. **تبصره ـ** کلیه کسانی که کمتر از دوسال سابقه قضایی دارند، از شمول مقررات این ماده مستثنا هستند. همچنین، کلیه دارندگان پایه‌های قضایی که حوزه عملکرد آنان کل کشور است و یا حوزه عملکرد معینی ندارند مانند قضات دیوان عالی کشور، مشروط بر اینکه حداقل سه‌سال در	**تبصره «۴» ماده (۶) ـ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶ـ** کسانی که دارای رتبه قضایی بوده‌اند به مدت سه‌سال در آخرین محل خدمت خود حق وکالت نخواهند داشت. متخلف از این مقرره به‌ترتیب تکرار مستوجب مجازات‌های درجه ۳ الی ٦ خواهد بود.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
سمت‌های مزبور اشتغال به خدمت داشته باشند، از شمول مقررات این ماده مستثنا هستند.		
ماده (۸۳) وکیل نباید نسبت به موضوعی که قبلاً به واسطه داشتن سمت قضایی یا اداری یا داوری یا کارشناسی در آن دخالت یا اظهارنظر کرده است، قبول وکالت یا مشاوره کند.	**ماده (۴۰) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا نمی‌توانند نسبت به موضوعی که قبلاً به واسطه سمت قضایی یا حکمیت در آن اظهار عقیده کتبی نموده‌اند قبول وکالت نمایند.	
ماده (۸۴) وکیل نباید علیه هیچ شخص حقیقی یا حقوقی که مشاور آن است، قبول وکالت یا مشاوره کند. **تبصره ـ** وکیل در صورت قطع رابطه همکاری با اشخاص مزبور نیز نباید تا سه‌سال وکالت یا مشاوره علیه آنها را بپذیرد.		
ماده (۸۵) وکیل نمی‌تواند بعد از استعفا یا معزول شدن یا انتفای وکالت، از طرف مقابل دعوی یا شخص ثالث، در آن دعوی یا دعاوی مرتبط با آن قبول وکالت یا مشاوره کند.	**ماده (۳۷) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا نباید بعد از استعفا از وکالت یا معزول شدن از طرف موکل یا انقضای وکالت به جهتی از جهات وکالت طرف مقابل یا اشخاص ثالث را در آن موضوع بر علیه موکل سابق خود یا قائم‌مقام قانونی او قبول نمایند و محاکم وکالت او را نباید در این موارد بپذیرند.	
ماده (۸۶) وکیل باید استقلال حرفه‌ای خود را حفظ کند. او نباید در هیچ		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
شرایطی برحسب خواسته موکل یا به‌منظور جلب منافع بیشتر او اقدامی کند که برخلاف قوانین و مقررات جاری کشور باشد.		
ماده (۸۷) وکیل باید در جریان تنظیم اسناد و قراردادها برای افرادی که متفقاً به وی مراجعه می‌کنند، موازین حقوقی و اصل بی‌طرفی را رعایت کند.		
ماده (۸۸) وکیل نباید در هیچ‌یک از مراحل دعوا، مانع استقرار صلح و سازش میان اصحاب دعوا شود.		
ماده (۸۹) وکیل نباید در امر مورد اختلاف به هر دو طرف، نظر مشورتی دهد.		
ماده (۹۰) وکیل نباید بدون اطلاع وکیل طرف مقابل با موکل وی مستقیماً مذاکره کند.		
ماده (۹۱) وکیل موظف به حفظ اسراری است که به اقتضای شغل وکالت از آن مطلع شده است.	**ماده (۳۰) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکیل باید اسراری که به واسطه وکالت از طرف موکل مطلع شده و همچنین اسرار مربوطه به حیثیات و شرافت و اعتبارات موکل را حفظ نماید.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۹۲) وکیل نباید با طرف موکل خود تبانی و حق موکل خود را تضییع کند.	**ماده (۴۱) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** در صورتی‌که خیانت وکیل نسبت به موکل ثابت شود از قبیل آنکه وکیل با طرف موکل ساخته و در نتیجه حق موکل را تضییع نماید به‌محرومیت ابدی از شغل وکالت محکوم خواهد شد و موکل می‌تواند خسارات وارده بر خود را از او مطالبه نماید.	
ماده (۹۳) وکیل باید پیش از تنظیم قرارداد حق‌الوکاله، اثر قانونی عدم پیشرفت دعوای موکل را در امور موضوع وکالت به‌ویژه در اقامه دعوای کیفری، به موکل خاطرنشان کند.	**ماده (۴۵) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا باید اثر قانونی عدم پیشرفت دعوی موکل را در امری که نسبت به آن قبول وکالت می‌نمایند اعم از حقوقی و جزایی مخصوصاً در اقامه دعوی جزایی و دعاوی جعل و اعسار قبل از تنظیم قرارداد حق‌الوکاله به موکل خاطرنشان نمایند.	
ماده (۹۴) وکیل باید پس از ابلاغ حکم یا قرار یا اخطاری که مستلزم انجام امر یا پرداخت هزینه‌ای از طرف موکل است، فوراً موضوع را به موکل یا نماینده او اطلاع دهد.	**ماده (۴۴) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا باید پس از ابلاغ حکم و یا قرار و یا اخطاری که مستلزم انجام امر یا دادن خرجی از طرف موکل است به اسرع اوقات به موکل یا متصدی امور او کتباً اطلاع دهند به‌طوری که تفویت حقی از او نشود.	
ماده (۹۵) وکیل مکلف است در جلسه دادرسی حضور یابد مگر اینکه در دو یا چند دادگاه اعم از کیفری و غیر آن دعوت شده باشد و جمع بین اوقات ممکن نباشد که در این‌صورت باید حضور در دادگاه کیفری را مقدم بدارد و به دادگاه یا	**ماده (۲۷) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا مکلفند در موقع محاکمه حاضر شوند مگر اینکه عذر موجه از قبیل فوت یکی از اقربای نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم و یا ابتلا به مرضی که مانع از حرکت و یا اینکه حرکت جهت او مضر تشخیص شود و همچنین در	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
دادگاه‌های دیگر لایحه بفرستد یا در صورت داشتن حق توکیل وکیل دیگری را اعزام کند. در صورتی‌که وکیل در دو یا چند دادگاه غیرکیفری دعوت شده باشد و جمع بین اوقات ممکن نباشد، باید در دادگاه که حضور خود را لازم می‌داند حاضر شود و به دادگاه‌های دیگر لایحه بفرستد یا در صورت داشتن حق توکیل وکیل دیگری را اعزام کند. جلسه رسیدگی در هر حال از این جهت تجدید نخواهد شد مگر آنکه حضور وکیل در دادگاه ضروری باشد که در این‌صورت اگر حق توکیل داشته باشد می‌تواند به دادگاه مذکور وکیل دیگری بفرستد والا نسخه دوم اخطاریه دادگاه کیفری را ضمن لایحه برای اعتذار از حضور، تقدیم دادگاه می‌کند. در صورت اخیر، جلسه فقط برای یک نوبت تجدید خواهد شد. **تبصره ـ** وکیل باید دادگاه کیفری یک را بر دادگاه کیفری دو مقدم کند و در صورتی‌که در دو یا چند دادگاه کیفری هم‌عرض دعوت شده باشد حضور وکیل در هریک از دادگاه‌های مذکور برحسب تقدم تاریخ ابلاغ از طرف دادگاه خواهد بود.	مواقعی که حوادث قهری از قبیل سیل و زلزله و غیره مانع از حرکت آنها باشد داشته باشند. اطلاع وکیل به محکمه در باب عذری که برای عدم حضور او پیدا شده معتبر است مگر آنکه خلافش ثابت شود در این‌صورت وکیل به مجازات انتظامی درجه ٤ محکوم خواهد شد. **ماده (۲۸) ـ اصلاحی قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۴۶ـ** در صورتی‌که وکیل در دو یا چند دادگاه اعم از جنایی و غیر آن دعوت شود و جمع بین اوقات ممکن نباشد باید حضور در دیوان جنایی و دیوان کیفر را مقدم بدارد و به دادگاه یا دادگاه‌های دیگر لایحه بفرستد یا در صورت داشتن حق توکیل وکیل دیگری را اعزام بدارد. در صورتی‌که وکیل در دو یا چند دادگاه غیر از دادگاه جنایی و دیوان کیفر دعوت شود و جمع بین اوقات ممکن نباشد در دادگاه که حضور خود را لازم می‌داند حاضر می‌شود و به دادگاه‌های دیگر لایحه می‌فرستد یا در صورت داشتن حق توکیل وکیل دیگری را اعزام می‌دارد. جلسه رسیدگی در هر حال از این جهت تجدید نخواهد شد مگر آنکه حضور وکیل در دادگاه ضروری باشد که در این‌صورت یا به دادگاه مذکور وکیل دیگری می‌فرستد و یا اگر حق توکیل نداشته باشد نسخه ثانی اخطاریه دادگاه جنایی یا دیوان کیفر را ضمن لایحه برای	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	اعتذار از حضور تقدیم دادگاه می‌کند و در صورت اخیر جلسه فقط برای یک نوبت تجدید خواهد شد. **تبصره «۱»** ـ وکیل باید دادگاه جنایی را بر دیوان کیفر مقدم بدارد و در صورتی‌که در دو یا چند دادگاه جنایی یا دیوان کیفر دعوت شده باشد حضور وکیل در هریک از دادگاه‌های مذکور برحسب تقدم تاریخ ابلاغ از طرف دادگاه خواهد بود. **تبصره «۲»** ـ عزل یا استعفا یا تعیین وکیل جدید باید در موقعی به‌عمل آید که موجب تجدید جلسه نشود. در صورت عدم رعایت این ترتیب استعفا و عزل و تعیین وکیل جدید برای این جلسه پذیرفته نمی‌شود و دادگاه به رسیدگی ادامه می‌دهد. **تبصره «۳»** ـ هرگاه جلسه دادگاه جنایی یا هر دادگاه جزایی دیگر که حضور وکیل متهم در آن ضرورت دارد به معاذیر قانونی وکیل تجدید شود رئیس دادگاه مکلف است بلافاصله وکیل انتخابی برای متهم تعیین کند و وقت دادرسی را به وکیل مذکور ابلاغ کند هرگاه در جلسه بعد وکیل قبلی یا وکیل دیگری که متهم انتخاب و معرفی کرده است در دادگاه حضور یابد و از متهم دفاع نماید دادرسی با حضور او ادامه خواهد یافت والا وکیل انتخابی دادگاه از متهم دفاع می‌کند و دادگاه حکم خواهد داد.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	ماده (۲۹) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ از وکلایی که حق وکالت در توکیل دارند هیچ عذری برای عدم حضور در جلسه مقرر پذیرفته نمی‌شود. هرگاه وکیلی در یک ساعت در دو محکمه دعوت شده باشد باید به یکی از دو محکمه که نسبت به دعوی مطروح در آنجا وکالت در توکیل دارد وکیل بفرستند و در دیگری خود حاضر شوند.	
ماده (۹۶) وکیل نباید موجب اخلال در نظم جلسه دادگاه شود و باید در مقام دفاع به‌طور شفاهی یا کتبی، احترام دادگاه و نزاکت را رعایت کند	**ماده (۴۲) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا باید در مذاکرات شفاهی در محکمه و لوایح کتبی احترام و نزاکت را نسبت به محاکم و تمام مقامات اداری و نسبت به وکلا و اصحاب دعوی مرعی دارند. در صورت تخلف به مجازات انتظامی از درجه ٤ به بالا محکوم خواهند شد مگر اینکه عمل مشمول یکی از عناوین جزایی باشد که در این‌صورت لااقل به حداکثر مجازات مقرره در قانون محکوم خواهند شد.	
ماده (۹۷) وکیل نباید به هیچ وجه شاهدی را برای بیان شهادت کذب یا اظهارات ناصحیح تشویق کند.		
ماده (۹۸) وکیل نباید عالماً به قاضی یا کارشناس یا اشخاصی که به‌ترتیبی در رسیدگی قضایی در دعوا یا شکایت مداخله دارند، اطلاعات غیرواقعی ارائه کند.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۹۹) وکیل نباید **به‌طور** مستقیم یا غیرمستقیم برای رد قاضی یا داور یا وکیل طرف مقابل، یا به‌منظور اطاله دادرسی به وسایل خدعه‌آمیز متوسل شود.	**ماده (۳۸) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا نباید به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم برای رد قاضی یا حکم یا وکیل مدافع طرف یا به‌منظور تطویل محاکمه به‌وسیله خدعه‌آمیزی متوسل شوند. در صورت تخلف به مجازات انتظامی از درجه ٤ به بالا محکوم خواهند شد.	
ماده (۱۰۰) وکیل باید استعفای خود را به موکل و دادگاه اطلاع دهد. هرگاه وکیل بخواهد پس از صدور حکم علیه موکل یا در موقع ابلاغ دادنامه غیرقطعی به وی، استعفا کند، باید نسبت به دادنامه مزبور، اگرچه **به‌طور** ناقص، تجدیدنظرخواهی کند و سپس استعفای خود را کتباً به اطلاع دادگاه و موکل برساند.	**ماده (۳۶) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** در صورتی‌که وکیل بخواهد از وکالت استعفا نماید باید قبلاً طوری به موکل و محکمه اطلاع دهد که موکل بتواند وکیل دیگری در موقع برای خود معین و به محکمه معرفی کند.	
ماده (۱۰۱) عزل یا استعفا یا تعیین وکیل جدید باید در موقعی به‌عمل آید که موجب تجدید جلسه نشود. در صورت عدم رعایت این ترتیب، دادگاه به رسیدگی ادامه می‌دهد.		
ماده (۱۰۲) در صورتی‌که میزان حق‌الوکاله بیشتر یا کمتر از تعرفه قانونی باشد، تنظیم قرارداد حق‌الوکاله و تسلیم نسخه‌ای از آن به موکل، دفتر دادگاه و اداره امور مالیاتی محل اقامت	**ماده (۳۲) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا باید با موکل خود قرارداد حق‌الوکاله تنظیم و مبادله نمایند و نسخه ثانی قرارداد را به ضمیمه وکالتنامه به دفتر محکمه تسلیم دارند. ...	۱. اثبات اصل وکالت برای دادگاه کافی است و نیازی به افشای حق‌الوکاله برای دادگاه نیست. ۲. در این ماده مقرر شده که در صورتی‌که در قرارداد وکالت، تعرفه رعایت نشود، باید نسخه‌ای از قرارداد به

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
وکیل الزامی است		موکل، دادگاه و اداره امور مالیاتی تسلیم شود. مفهوم مخالف این ماده این است که در صورتی‌که تعرفه رعایت شود، تسلیم نسخه‌ای از قرارداد به اشخاص مذکور ضروری نیست و حال آنکه این امر (تسلیم نسخه‌ای از قرارداد به اشخاص مذکور) در هر صورت باید ضروری باشد. علت این ضرورت آن است که موکل باید در هر صورت نسخه‌ای از قرارداد خود را داشته باشد. اداره امور مالیاتی نیز جهت اخذ مالیات از وکیل، نیازمند نسخه‌ای از قراردادهای وی می‌باشد. ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود متن ماده به‌صورت زیر اصلاح شود: **«تسلیم نسخه‌ای از قرارداد حق‌الوکاله به موکل، دفتر دادگاه و اداره امور مالیاتی محل اقامت وکیل الزامی است»**.
ماده (۱۰۳) وکیل نباید حق‌الوکاله خود را برمبنای مشارکت در محکوم‌به تعیین کند. منظور از مشارکت در محکوم‌به، توافق وکیل و موکل برای شرکت در بخشی از نتیجه دعوی است. تعیین حق‌الوکاله به مأخذ ارزش خواسته، مشارکت در محکوم‌به تلقی نمی‌شود.		
ماده (۱۰۴) مشارکت وکیل با اشخاص فاقد پروانه معتبر وکالت در قرارداد حق‌الوکاله ممنوع است.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۰۵) وکیل نمی‌تواند ضمن قرارداد حق‌الوکاله، هزینه دادرسی دعوا را نیز متقبل شود.		
ماده (۱۰۶) وکیل نباید از موکل وکالتنامه سفیدامضا اخذ کند. همچنین وکیل نمی‌تواند قبل از تنظیم وکالتنامه، قرارداد حق‌الوکاله با موکل تنظیم کند و وجه را بابت حق‌الوکاله از وی دریافت کند		
ماده (۱۰۷) وکیل باید دارای دفتری باشد که کلیه پرداخت‌هایی را که از طرف موکلان یا متقاضیان مشاوره انجام می‌گیرد و همچنین کلیه اسنادی را که از ایشان دریافت می‌کند با ذکر مشخصات کامل در این دفتر ثبت و با ذکر شماره ثبت و تاریخ، به آنان رسید بدهد. این دفتر توسط کانون ملی طراحی و به همه کانون‌های محلی ابلاغ می‌شود. دفتر مزبور به‌وسیله رئیس کانون محلی شماره‌گذاری و امضا خواهد شد.	**ماده (۴۳) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا باید دارای دفتر منظم بوده و مراسلات و مکاتباتی که راجع به امر وکالت است ثبت و ضبط نمایند ـ طرز تنظیم و نگاهداری آن را دفتر بازرسی و تشکیلات وکلا معین خواهد نمود و حفظ دفتر و ته‌چک قبوض تا ده سال پس از تاریخ ختم آن اجباری است.	
ماده (۱۰۸) وکیل باید سوابق دعاوی موکلان خود را تا ده سال پس از مختومه شدن پرونده نگهداری کند و دارای دفتر ثبت و بایگانی منظم باشد.	**ماده (۴۳) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا باید دارای دفتر منظم بوده و مراسلات و مکاتباتی که راجع به امر وکالت است ثبت و ضبط نمایند ـ طرز تنظیم و نگاهداری آن را دفتر بازرسی و تشکیلات وکلا معین خواهد	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	نمود و حفظ دفتر و ته چک قبوض تا ده سال پس از تاریخ ختم آن اجباری است.	
ماده (۱۰۹) وکیل باید از ثبت خلاف واقع، الحاق و امحای مندرجات دفاتر مقرر برای وکلا خودداری کند. این دفاتر باید مانند دفاتر ثبت اسناد تنظیم و تا ده سال پس از تکمیل تمام اوراق آن، نگهداری و در صورت تعطیلی دفتر وکالت، به کانون تحویل داده شود.		
ماده (۱۱۰) دریافت هر وجه یا مالی از موکل علاوه‌بر حق‌الوکاله و هزینه‌های دادرسی یا گرفتن سند رسمی یا غیررسمی به هر اسم و عنوان از وی ممنوع است	**ماده (۳۴) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** دریافت هر وجه یا مالی از موکل یا گرفتن سند رسمی یا غیررسمی از او علاوه‌بر میزان مقرره به‌عنوان حق‌الوکاله و علاوه‌بر مخارج لازمه به هر اسم و هر عنوان که باشد ولو به‌عنوان وجه التزام و نذر ممنوع است و مرتکب به مجازات انتظامی از درجه پنج به بالا محکوم می‌شود و چنین سند و التزام در محاکم و ادارات ثبت منشأ ترتیب اثر نخواهد بود. در صورتی‌که وکیل این عمل را به‌طور حیله انجام دهد مثل اینکه پول یا مال یا سندی در ظاهر به‌عنوان دیگر و در باطن راجع به عمل وکالت باشد و یا در ظاهر به اسم شخص دیگر و در باطن برای خود بگیرد کلاهبردار محسوب و مورد تعقیب جزایی واقع خواهد شد.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
	ماده (۳۵) مخارج لازمه مذکور در ماده قبل عبارت است از مخارج عدلیه و خرج مسافرت و خرج تحقیقات و معاینه محلی و حق‌الزحمه مصدقین و خبره و حق‌الحکمیه و خرج تلگراف و پست و طبع اعلانات.	
ماده (۱۱۱) وکیل باید صورت کامل و دقیقی از تمام هزینه‌های انجام شده در جریان دعوا را حسب درخواست موکل به وی تسلیم کند.		
ماده (۱۱۲) وکیل باید اموال و سپرده‌های وصولی به نام موکل را پس از تصفیه‌حساب در قبال اخذ رسید به موکل مسترد کند.		
ماده (۱۱۳) وکیل باید برای هر موکل پرونده‌ای تشکیل دهد که متضمن کلیه اقدامات انجام شده به‌وسیله دفتر وکالت برای موکل باشد و به‌طور منظم بایگانی شود.		
ماده (۱۱۴) وکیل باید نشانی محل دفتر خود را کتباً به کانون اطلاع دهد و در صورت تغییر نشانی، ظرف ده روز مراتب را به اطلاع کانون برساند.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۱۵) وکیل باید به‌منظور جلوگیری از هرگونه اقدام غیرقانونی به‌وسیله کارآموزان و کارکنان شاغل در دفتر خود، نسبت به اعمال آنان در راستای امر وکالت که در دفتر وکالت انجام می‌گیرد، نظارت داشته باشد.		
ماده (۱۱۶) وکیل بعد از انقضای مدت اعتبار پروانه وکالت، بدون تمدید آن، حق قبول یا ادامه وکالت را ندارد. وی مکلف است حداکثر تا پایان آبان‌ماه هر سال، برای تمدید پروانه وکالت خود اقدام کند.		
ماده (۱۱۷) وکلا و کارآموزان باید از ارتکاب اعمال و اشتغال به مشاغلی که منافی با حیثیت و شئون وکالت است، خودداری کنند.		
ماده (۱۱۸) نمایندگی مجلس شورای اسلامی و عضویت در شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام و شوراهای اسلامی شهر و روستا برای وکلا ممنوع است. همچنین انعقاد هرگونه قرارداد کار یا استخدام مابین دولت، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، با وکلا ممنوع است مگر برای مشاوره یا وکالت در مورد معین یا انجام امور	**ماده (۱۰) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** به اشخاص زیر اجازه وکالت داده نمی‌شود: ... ۲. قضات و مستخدمین دولتی و بلدی و مملکتی و بنگاه‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت است در حین اشتغال به خدمت به‌استثنای استادان دانشکده حقوق که اشتغال به تدریس در یکی از شعب حقوقی دارند در صورت اجازه شورای دانشگاه... .	با توجه به هدف از این ماده که منع وکلا از داشتن شغل دیگر غیر از وکالت است بهتر است واژه «مشاوره» در ذیل ماده که به نحو اطلاق از ممنوعیت مقرر در این ماده مستثنا شده است به عبارت «مشاوره حقوقی در مورد معین» اصلاح شود.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
پژوهشی و آموزشی. **تبصره «۱»ـ** عضویت هیئت علمی اعم از رسمی، پیمانی یا قراردادی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای وکلا مجاز است. **تبصره «۲»ـ** دارندگان پروانه وکالت و کارشناسی رسمی دادگستری باید ظرف ٦ ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون یکی از پروانه‌های خود را تحویل دهند. متخلف از این حکم به مجازات انتظامی ابطال پروانه کارشناسی محکوم می‌شود.		
ماده (۱۱۹) وکیلی که قصد اشتغال به هر کدام از موارد مندرج در ماده قبل را دارد باید پیش از شروع به کار، پروانه وکالت خود را تا زمان قطع اشتغال، نزد کانون مربوط تودیع کند.		
ماده (۱۲۰) متقاضی وکالت باید در جریان اخذ پروانه وکالت، اطلاعات واقعی به کانون ارائه کند، در غیر این‌صورت پروانه وکالت وی به درخواست دادستان انتظامی به‌وسیله دادگاه انتظامی وکلای محل صدور پروانه پس از رسیدگی، ابطال می‌شود.		
ماده (۱۲۱) چنانچه کارآموز یا وکیل، بعد از شروع کارآموزی یا اخذ پروانه وکالت، فاقد یکی از شرایط لازم برای ورود به حرفه وکالت یا		با توجه به مجازات سنگین در نظر گرفته شده برای متخلفین از ماده (۱۲۱) باید برای ظرف زمانی در نظر گرفته شده که یک ماه از تاریخ فقدان شرط مربوطه است موارد

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ادامه اشتغال به وکالت شود، مکلف است ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ فقدان شرط مربوطه، مراتب را به کانون اعلام و اگر پروانه وکالت اخذ کرده است، آن را تسلیم کانون کند. در غیر این‌صورت به مجازات انتظامی درجه ۷ محکوم می‌شود.		استثنا مثل بیماری یا خارج از کشور بودن و یا به‌صورت کلی موارد دارای عذر موجه را نیز پیش‌بینی کرد. براین‌اساس پیشنهاد می‌شود عبارت «مگر در صورت داشتن عذر موجه به تشخیص دادگاه انتظامی» بعد از عبارت «آن را تسلیم کانون کند» اضافه شود.
ماده (۱۲۲) وکیل باید وکالت‌های معاضدتی و تسخیری و اموری را که براساس قوانین از طرف کانون ملی یا محلی به وی محول می‌شود، بپذیرد و با جدیت انجام دهد و از جریان امور محوله، واحد مربوط را مطلع کند.	**ماده (۳۱) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلا باید وکالت انتخابی حقوقی و جزایی را که در حدود قوانین و نظامات به آنها ارجاع می‌شود قبول نمایند. **تبصره ـ** مقصود از وکالت انتخابی وکالتی است که از طرف محکمه در موارد جزایی و از طرف کانون در امور حقوقی به آنها ارجاع می‌شود.	
ماده (۱۲۳) کارآموزان و وکلا باید در دوره‌های آموزشی که بنا به تشخیص کانون ملی و محلی برای کارآموزان یا وکلای دادگستری برگزار می‌شود، شرکت کنند. **تبصره ـ** کانون محلی می‌تواند تمدید پروانه کارآموزان یا وکلا را با توجه به میزان تحصیلات، سابقه اشتغال به وکالت، سن و سایر عوامل مؤثر در موضوع، مشروط به گذراندن تمام یا برخی از دوره‌های آموزشی مذکور کند.		
ماده (۱۲۴) وکیل نباید بدون عذر موجه از قبول سرپرستی کارآموزانی		در این ماده به «عذر موجه» اشاره شده ولی به مصادیق آن و مرجع تشخیص آن اشاره نشده است.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
که به‌وسیله کانون محلی مربوطه به وی معرفی می‌شوند، امتناع کند.		
ماده (۱۲۵) وکیل یا کارآموز باید کلیه اوراق ارسالی از طرف کانون اعم از نامه، اخطار، کیفرخواست، دادنامه و غیره را که به‌وسیله مأمور یا پست فرستاده می‌شود، قبول کند و عندالاقتضا رسید بدهد.		
ماده (۱۲۶) وکیل یا کارآموز مورد تعقیب باید به شکایت‌ها و اعلامات انتظامی در مواعد تعیین شده پاسخ دهد و حسب دعوت دادسرا و دادگاه در آنجا حضور یابد مگر در موارد عذر موجه موضوع ماده (۳۰٦) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی.		
ماده (۱۲۷) وکیل باید کلیه مکاتبات خود را با استفاده از سربرگی که حاوی نام، نام‌خانوادگی، درجه وکالت، نشانی دفتر، شماره تلفن، شماره عضویت و کانون محلی مربوط وی باشد، انجام دهد و از قید عناوین شغلی سابق و فعلی خود در آنها اجتناب کند. قید عناوین دکترا و عضویت هیئت علمی دانشگاه برای دارندگان آن مجاز است.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
تبصره «۱»ـ رعایت مفاد این ماده در مورد کارت شغلی و تابلوی وکلای دادگستری نیز الزامی است. **تبصره «۲»ـ** رعایت مفاد این ماده در مورد کارآموزان وکالت دادگستری نیز الزامی است. کارآموزان وکالت بعد از نیمه اول کارآموزی از حق چاپ و انتشار سربرگ و کارت شغلی با قید عبارت «کارآموز» برخوردارند و می‌توانند با اذن وکیل سرپرست خود، نشانی دفتر او را در سربرگ و کارت شغلی خویش ذکر کنند و در تمام مدت کارآموزی از حق تهیه و نصب تابلو ممنوع هستند.		
ماده (۱۲۸) وکیل باید در صورت تعلیق موقت یا تنزیل درجه، به درخواست دادسرای انتظامی وکلا، بلافاصله پروانه وکالت خود را به کانون تحویل دهد تا حسب مورد تا پایان مدت تعلیق، ضبط و یا مراتب تنزیل درجه در آن قید شود.		طبق این ماده، در صورت تعلیق یا تنزیل درجه وکیل، تحویل پروانه وکالت وی به دادسرا جهت ضبط یا قید مراتب در آن «به درخواست دادسرای انتظامی وکلا» موکول شده است درحالی که به‌نظر می‌رسد ذکر چنین قیدی فسادآور است و لذا پیشنهاد می‌شود قید مذکور حذف شود.
ماده (۱۲۹) درصورت تنزیل درجه، وکیل موظف است در تابلو، کارت شغلی و سربرگ‌های خود، درجه وکالت خویش را اصلاح کند.		
ماده (۱۳۰) وکیل یا کارآموز باید کلیه نظاماتی را که حسب مورد کانون ملی یا محلی مربوط در ارتباط با وظایف آنان تصویب	**تبصره «۳» (ماده (۶) ـ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶)ـ** کارآموزان وکالت در دوران کارآموزی باید حسن اخلاق و	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
می‌کند، رعایت کند.	حسن رفتار داشته باشند چنانچه به تشخیص کمیسیون کارآموزی خلاف آن احراز شود با تأیید رئیس کانون و رأی دادگاه انتظامی کانون پروانه کارآموزی آنان ابطال خواهد شد. کارآموزان وکالت قبل از اخذ پروانه وکالت حق وکالت در دعاویی که مرجع تجدیدنظر از احکام آنها دیوان عالی کشور می‌باشد را ندارند.	
ماده (۱۳۱) وکیل باید تعهدات مالی خود را نسبت به کانون و صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری در سررسید مقرر ایفا کند. **تبصره ـ هیئت‌مدیره** کانون‌های محلی مکلفند تعهدات مالی کانون مربوط را نسبت به صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ایفا کنند. اعضای مؤثر هیئت‌مدیره در قبال عدم انجام این تعهد، مسئولیت انتظامی دارند.		در تبصره این ماده عبارت «اعضای مؤثر هیئت‌مدیره» ابهام دارد، جهت رفع ابهام و اشکالات احتمالی در اجرای این ماده پیشنهاد می‌شود عبارت پایانی تبصره به شکل زیر اصلاح شود: «آن دسته از اعضای هیئت‌مدیره که مانع انجام حکم این تبصره شده‌اند مسئولیت انتظامی دارند».
ماده (۱۳۲) مجازات‌های انتظامی به‌ترتیب زیر است: ۱. توبیخ بدون درج در پرونده، ۲. توبیخ با درج در پرونده، ۳. توبیخ با درج در پرونده، خبرنامه و روزنامه کانون ملی موضوع بند «۷» ماده (۲٤)،	**ماده (۲۲) لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** کانون وکلا با رعایت مقررات این قانون آیین‌نامه‌های مربوط به امور کانون از قبیل انتخابات و طرز رسیدگی به تخلفات و نوع تخلفات و مجازات آنها و ترفیع و کارآموزی و پروانه وکالت را در مدت دوماه از تاریخ تصویب این قانون تنظیم	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
٤. تعلیق از وکالت از سه‌ماه تا سه‌سال، ٥. تنزیل درجه، ٦. محرومیت موقت از شغل وکالت از یک تا پنج سال، ٧. محرومیت دائم از شغل وکالت.	می‌نماید و پس از تصویب وزیر دادگستری به‌موقع اجرا گذاشته می‌شود.	
ماده (۱۳۳) متخلفان از تکالیف موضوع مواد زیر به یکی از مجازات‌های انتظامی درجه ۱ تا ۳ محکوم می‌شوند: ۳۹- ۵۸- ٦٤- ٦٦- ۸۰- ۸۸- ۹۵- ۱۰۱- ۱۰۳- ۱۰۵- ۱۰٦- ۱۰۷- ۱۰۸- ۱۱۳- ۱۱٤- ۱۱۵- ۱۱٦- ۱۱۷- ۱۲٤- ۱۲۵- ۱۲٦- ۱۲۷- ۱۳۰.		با توجه به اینکه برای ماده (۷۳) ضمانت اجرا پیش‌بینی نشده پیشنهاد می‌شود تخلف از حکم ماده (۷۳) مشمول حکم مقرر در ماده (۱۳۳) گردد. در این راستا لازم است شماره «۷۳» بعد از شماره «٦٦» درج گردد.
ماده (۱۳۴) متخلفان از تکالیف موضوع مواد زیر به یکی از مجازات‌های انتظامی درجه ۳ تا ۵ محکوم می‌شوند: ٥٦- ۷٤- ۷۵- ۷٦- ۷۷- ۷۹- ۸۱- ۸۲- ۸۳- ۸٤- ۸۵- ۸٦- ۸۷- ۸۹- ۹۰- ۹۳- ۹٤- ۹٦- ۹۷- ۹۸- ۹۹- ۱۰۰- ۱۰۲- ۱۰٤- ۱۰۹- ۱۱۰- ۱۱۱- ۱۱۲- ۱۱۸- ۱۱۹- ۱۲۲- ۱۲۸- ۱۲۹- ۱۳۱.		
ماده (۱۳۵) متخلفان از تکالیف موضوع مواد زیر به یکی از مجازات‌های انتظامی درجه ۵ تا ۷ محکوم می‌شوند: ۷۸- ۹۱- ۹۲.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۳۶) صدور حکم قطعی مبنی‌بر محکومیت وکیل به ارتکاب جرائم موجب حد، قصاص نفس، اعدام، حبس ابد و جرائم کلاهبرداری، خیانت در امانت، سرقت غیرحدی و رشا و نیز عدم رعایت مفاد ماده (۱۲۱) این قانون موجب مجازات انتظامی درجه ۷ است.		در این ماده به جرم «ارتشا» اشاره نشده است درحالی که از «رشا» نام برده شده است. ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود واژه «و ارتشا» بعد از واژه «رشا» افزوده شود. همچنین از آنجا که در ماده (۱۲۱) به ضمانت اجرای آن اشاره شده ذکر آن در این ماده تکرار بی‌وجه است. بنابراین پیشنهاد می‌شود عبارت «و نیز عدم رعایت مفاد ماده (۱۲۱) این قانون» از انتهای این ماده حذف شود.
ماده (۱۳۷) در صورت تخلف هریک از اعضای **هیئت‌مدیره** کانون‌های وکلای دادگستری از تکالیفی که این قانون برعهده آنها نهاده است، به حکم هیئت عمومی انتظامی وکلا، علاوه‌بر محرومیت دائم از عضویت در هیئت‌های مدیره کانون‌های وکلا به تعلیق از دو تا پنج سال محکوم خواهند شد.		درخصوص ماده (۱۳۷) واژه «تعلیق» به‌صورت مطلق آمده که باید اصلاح شود و عبارت «تعلیق از وکالت» جایگزین واژه «تعلیق» شود.
ماده (۱۳۸) ارتکاب تخلفات متعدد مستوجب تعیین یک مجازات انتظامی است. چنانچه تخلفات ارتکابی دارای مجازات‌های متفاوتی باشند، مجازات تخلفی تعیین می‌شود که شدیدتر است.		
ماده (۱۳۹) چنانچه تخلفی که قبلاً برای آن مجازات تعیین شده تکرار		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
شود، مرتکب به مجازات حداقل یک درجه و حداکثر دو درجه شدیدتر از مجازات تعیین شده قبلی، محکوم می‌شود.		
ماده (۱۴۰) به‌منظور رسیدگی به تخلفات وکلا و کارآموزان وکالت در هر کانون محلی، دادگاه انتظامی به‌ترتیب مقرر در مواد آتی تشکیل می‌شود.		
ماده (۱۴۱) دادگاه انتظامی وکلا می‌تواند بنا به تشخیص هیئت‌مدیره کانون شعب متعدد داشته باشد. در صورت تعدد شعب ریاست شعب با رئیس شعبه اول خواهد بود. هر شعبه دادگاه انتظامی از سه وکیل پایه یک به انتخاب **هیئت‌مدیره** کانون که دارای شرایط زیر باشند تشکیل می‌شود: ۱. داشتن حداقل ٤٥ سال سن، ۲. داشتن حداقل ۱۵ سال سابقه قضاوت و وکالت که حداقل ده سال آن وکالت پایه یک باشد، ۳. نداشتن سابقه محکومیت کیفری مؤثر و هرگونه محکومیت انتظامی، ٤. التزام عملی به قانون اساسی و ولایت فقیه و احکام اسلامی. **تبصره** «۱»ـ ریاست شعبه با فردی است که طولانی‌ترین سابقه قضاییـ وکالتی را داشته باشد.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
تبصره «۲»ـ مدت عضویت اعضای دادگاه انتظامی وکلا چهار سال است. انتخاب مجدد آنها برای یک دوره متوالی بلامانع است. **تبصره «۳»ـ** مرجع استعلام درخصوص شرایط مندرج در این ماده همان مراجع مذکور در ماده (۹) می‌باشند.		
ماده (۱۴۲) **هیئت‌مدیره** کانون، علاوه‌بر انتخاب سه عضو اصلی، دو عضو علی‌البدل را نیز با شرایط مقرر در این قانون برای هر شعبه دادگاه انتخاب خواهد کرد تا در موارد رد یا غیبت اعضای اصلی جایگزین آنان شوند. این امر مانع از آن نیست که رئیس شعبه انجام بعضی امور غیر از دادرسی و صدور رأی را به اعضای علی‌البدل ارجاع کند. اعضای اصلی و **علی‌البدل** موظفند در جلسات رسیدگی حضور یابند مگر اینکه عذر موجه داشته باشند.		
ماده (۱۴۳) دادسرای انتظامی وکلا در کنار هر دادگاه انتظامی وکلا تشکیل می‌شود. ریاست دادسرا با دادستان است و می‌تواند به تعداد لازم معاون و دادیار داشته باشد. معاونان و دادیاران در امر تعقیب و رسیدگی تحت نظارت و تعلیمات دادستان اقدام می‌کنند.	**ماده (۱۳) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** دادسرای انتظامی وکلا مرجع رسیدگی به تخلفات وکلا و کارگشایان دادگستری و تعقیب آنان بوده و از دادستان و عده لازم دادیار که از طرف هیئت‌مدیره کانون برای مدت دو سال به رأی مخفی انتخاب می‌شوند تشکیل می‌گردد. ...	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۴۴) دادستان انتظامی وکلا به‌وسیله **هیئت‌مدیره** از میان وکلایی که دارای شرایط مقرر برای اعضای دادگاه انتظامی باشند، برای مدت ٤ سال انتخاب می‌شود. انتخاب مجدد دادستان برای یک دوره متوالی بلامانع است.	**ماده (۱۳) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** دادسرای انتظامی وکلا مرجع رسیدگی به تخلفات وکلا و کارگشایان دادگستری و تعقیب آنان بوده و از دادستان و عده لازم دادیار که از طرف هیئت‌مدیره کانون برای مدت دو سال به رأی مخفی انتخاب می‌شوند تشکیل می‌گردد... .	
ماده (۱۴۵) معاونان دادستان و دادیاران به پیشنهاد دادستان و تصویب **هیئت‌مدیره** از بین وکلایی که دارای شرایط زیر باشند انتخاب می‌شوند: ۱. داشتن حداقل ۳۰ سال سن، ۲. داشتن حداقل پنج سال سابقه اشتغال به وکالت پایه یک یا سه سال وکالت و دو سال قضاوت، ۳. نداشتن محکومیت انتظامی درجه ۳ و بالاتر و محکومیت کیفری مؤثر. **تبصره ـ** در صورت تعدد معاونان یک نفر از آنان به پیشنهاد دادستان و تصویب **هیئت‌مدیره** به‌عنوان جانشین دادستان تعیین خواهد شد.	**ماده (۱۳) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** دادسرای انتظامی وکلا مرجع رسیدگی به تخلفات وکلا و کارگشایان دادگستری و تعقیب آنان بوده و از دادستان و عده لازم دادیار که از طرف هیئت‌مدیره کانون برای مدت دو سال به رأی مخفی انتخاب می‌شوند تشکیل می‌گردد....	
ماده (۱۴۶) هیئت عمومی دادگاه انتظامی وکلا از رؤسای شعب اول		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
دادگاه‌های انتظامی کانون‌های محلی تشکیل می‌شود. رئیس هیئت عمومی به‌وسیله اعضای هیئت برای دو سال انتخاب می‌شود. انتخاب مجدد وی برای یک دوره متوالی بلامانع است. جلسات هیئت با حضور دوسوم اعضا رسمیت می‌یابد و رأی اکثریت حاضران ملاک تصمیم‌گیری است.		
ماده (۱۴۷) دادستان کل انتظامی وکلا از میان واجدان شرایط عضویت در دادگاه انتظامی وکلا توسط هیئت عمومی کانون ملی برای مدت سه سال انتخاب می‌شود که انتخاب او برای یک دوره متوالی بلامانع است. رسیدگی به تخلفات دادستان کل انتظامی وکلا در صلاحیت دادگاه عالی انتظامی قضات است.		
ماده (۱۴۸) تخلفات رئیس و اعضای شورای اجرایی و بازرسان کانون ملی و رئیس و اعضای **هیئت‌مدیره** و بازرسان کانون‌های محلی، قضات دادگاه انتظامی وکلا، دادستان‌ها، دادیاران و معاونان دادسرای انتظامی مذکور، در مورد تکالیف حرفه‌ای مربوط به وکالت و نیز وظایف مربوط به اجرای این قانون، با تعقیب دادستان کل انتظامی وکلا شروع می‌شود و در هیئت عمومی دادگاه انتظامی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.	**ماده (۵) ـ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۷۶ـ** درصورت تخلف هریک از اعضای **هیئت‌مدیره** کانون‌های وکلای دادگستری از مفاد این قانون به حکم دادگاه عالی انتظامی قضات علاوه‌بر محرومیت دائم از عضویت در هیئت‌های مدیره کانون‌های وکلا به انفصال از وکالت به مدت دو تا پنج سال محکوم خواهند شد.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۴۹) تعقیب انتظامی وکیل یا کارآموز با شکایت شاکی خصوصی یا اطلاع دادستان انتظامی وکلا آغاز می‌شود. **تبصره ـ** گذشت شاکی خصوصی مانع تعقیب انتظامی نیست.	**ماده (۴۹) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** استرداد شکایت از وکیل و استعفای مشتکی‌عنه از شغل وکالت مانع تعقیب و رسیدگی انتظامی نیست. لکن استرداد شکایت موجب تخفیف مجازات است.	
ماده (۱۵۰) مدت مرور زمان تعقیب انتظامی از تاریخ وقوع تخلف و یا آخرین اقدام تعقیبی دو سال است.	**ماده (۵۴) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** مرور زمان نسبت به تعقیب انتظامی وکلا دو سال از تاریخ وقوع امر مستوجب تعقیب است. در صورتی‌که وکیل تعقیب شده باشد دو سال از تاریخ آخرین اقدام انتظامی است.	
ماده (۱۵۱) حضور همزمان طرفین در جریان تحقیقات مقدماتی دادسرای انتظامی، موکول به نظر مقام رسیدگی‌کننده به پرونده است.		
ماده (۱۵۲) کلیه شکایات و گزارش‌ها در مورد تخلفات وکلا و کارآموزان، باید در دبیرخانه کانون مربوط ثبت و بلافاصله نزد دادستان انتظامی ارسال شود. به دستور دادستان یک نسخه از تصویر شکوائیه یا گزارش و مستندات آن برای وکیل یا کارآموز مورد تعقیب از طریق پست پیشتاز دو قبضه فرستاده یا حضوراً به وی تحویل می‌شود تا ظرف ده روز از تاریخ تحویل، پاسخ خود را به دفتر دادسرا تسلیم کند.	**تبصره «۳» ـ ماده (۶) قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب سال ۱۳۷۶ـ** کارآموزان وکالت در دوران کارآموزی باید حسن اخلاق و حسن رفتار داشته باشند چنانچه به تشخیص کمیسیون کارآموزی خلاف آن‌احراز شود با تأیید رئیس کانون و رأی دادگاه انتظامی کانون پروانه کارآموزی آنان ابطال خواهد شد. کارآموزان وکالت قبل از اخذ پروانه وکالت حق وکالت در دعاویی که مرجع تجدیدنظر از احکام آنها دیوان عالی کشور می‌باشد را ندارند.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۵۳) اوراق پرونده‌های انتظامی شماره‌گذاری می‌شود. شاکی و وکیل مورد تعقیب می‌توانند به هزینه خود از آنها تصویر تهیه کنند.		
ماده (۱۵۴) پس از وصول پاسخ شکوائیه یا گزارش و یا انقضای مدت مقرر جهت ارسال پاسخ و عدم وصول پاسخ از ناحیه وکیل مورد تعقیب، دادستان یا جانشین وی پرونده را جهت رسیدگی به یکی دادیاران ارجاع می‌کند. **تبصره «۱»ـ** چنانچه در جریان رسیدگی، دادیار از تخلفات دیگر وکیل مورد تعقیب مطلع شود، مراتب را به دادستان اعلام خواهد نمود. در صورت موافقت وی وکیل مزبور از این جهت نیز تحت تعقیب قرار خواهد گرفت. **تبصره «۲»ـ** جهات رد دادستان، معاونان و دادیاران همان است که برای اعضای دادگاه انتظامی تعیین شده است.		قید «در صورت موافقت وی» [دادستان] برای تعقیب وکیل جهت تخلفاتی که در حین تعقیب توسط دادیار کشف می‌شود، فاقد توجیه است و لذا پیشنهاد می‌شود حذف گردد.
ماده (۱۵۵) دادسرا می‌تواند در جهت رسیدگی به شکایات یا اعلامات واصله در مورد وکلا و کارآموزان از مراجع قضایی و دولتی و کلیه نهادهای عمومی، اطلاعات و تصویر اسناد لازم را مطالبه کند. مراجع مزبور مکلفند اطلاعات و اسناد مورد		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
مطالبه دادسرا را ظرف ده روز در اختیار دادسرا قرار دهند مگر آنکه از اسناد خیلی محرمانه و بالاتر باشند. در این‌صورت مقامی که سند مربوطه را در اختیار دارد، مکلف است اطلاعات مورد نظر دادسرا را خارج‌نویسی کرده و به نحوی که مخالف مصالح کشور نباشد به دادسرا اعلام کند. همچنین دادستان می‌تواند به یکی از دادیاران مأموریت دهد از پرونده وکیل مورد تعقیب در مراجع یاد شده گزارش تهیه کند. **تبصره ـ** عدم همکاری در این مورد تخلف اداری موضوع بند «١٤» ماده (٨) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب سال ١٣٧٢ محسوب و مرتکب به مجازات اداری مندرج در بند «د» ماده (٩) قانون مزبور محکوم خواهد شد.		
ماده (۱۵۶) تعقیب انتظامی وکیل مانع تعقیب کیفری و طرح دعوای مدنی علیه وی نیست. در مواردی که موضوع شکایت از موارد موضوع ماده (١٣٦) این قانون باشد، دادسرا تعقیب انتظامی را منوط به رسیدگی به جنبه کیفری موضوع در مراجع قضایی کرده و مراتب را به شاکی اعلام می‌کند. چنانچه شاکی ظرف ۲۰ روز از تاریخ اعلام، شکایت خود را در مرجع صالح مطرح و گواه مربوط را به دادسرای انتظامی تسلیم نماید رسیدگی به پرونده تا اتخاذ تصمیم قطعی		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
قضایی نسبت به شکایت کیفری شاکی متوقف می‌شود. در صورتی‌که جرم بدون شکایت شاکی خصوصی قابل تعقیب نباشد و شاکی ظرف مهلت مقرر در این ماده گواه مورد نظر را ارائه نکند، پرونده بایگانی می‌شود و آغاز مجدد رسیدگی موکول به مراجعه شاکی پیش از تحقق مرور زمان موضوع ماده (۱۵۰) این قانون خواهد بود و در این‌صورت دادسرا بدون توجه به جنبه کیفری موضوع، رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهد کرد. در صورتی که جرم بدون شکایت شاکی خصوصی قابل تعقیب باشد دادسرای انتظامی رأساً به دادسرای عمومی اعلام جرم خواهد کرد.		
ماده (۱۵۷) در صورت فوت یا جنون وکیل مورد تعقیب یا شمول مرور زمان یا عدم احراز تخلف، تعقیب انتظامی متوقف و قرار موقوفی تعقیب وکیل مربوطه صادر می‌شود. **تبصره ـ** در صورتی‌که وکیل مجنون پیش از حصول مرور زمان افاقه حاصل کند، تعقیب انتظامی ادامه می‌یابد.		
ماده (۱۵۸) قرارهای صادره در دادسرای انتظامی به طرفین و رئیس کانون ابلاغ می‌شود تا چنانچه اعتراضی دارند ظرف ده روز	**ماده (۱۳) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** ... قرار منع تعقیب از طرف شاکی و **رئیس** کانون ظرف مدت	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
کتباً به دادسرا تسلیم کنند. در این‌صورت پرونده به دادگاه انتظامی کانون فرستاده می‌شود. چنانچه دادگاه اعتراض را وارد تشخیص دهد، رأساً رسیدگی و رأی مقتضی صادر می‌کند. در غیر این‌صورت قرار صادره را تأیید خواهد کرد. تصمیم دادگاه مبنی‌بر تأیید قرار دادسرا قطعی است.	ده روز پس از ابلاغ با رعایت مسافت طبق قانون آیین دادرسی مدنی قابل شکایت در دادگاه‌های انتظامی وکلا خواهد بود. در صورتی‌که دادگاه انتظامی وکلا قرار منع تعقیب را صحیح ندانست به موضوع رسیدگی کرده و حکم مقتضی صادر می‌نماید.	
ماده (۱۵۹) دادیار انتظامی پس از رسیدگی، عقیده خود را ابراز می‌کند. هرگاه دادستان با نظر دادیار در مورد تعقیب انتظامی وکیل موافق باشد کیفرخواست تنظیم و پرونده از طریق دفتر دادستان جهت ارجاع به یکی از شعب دادگاه به‌نظر رئیس دادگاه انتظامی وکلا می‌رسد. هرگاه بین دادیار و دادستان توافق عقیده نباشد (یکی عقیده به تعقیب انتظامی یا موقوفی و یا منع تعقیب وکیل و دیگری عقیده عکس آن را داشته باشد) رفع اختلاف حسب مورد در دادگاه انتظامی وکلا به‌عمل می‌آید و موافق تصمیم دادگاه رفتار می‌شود.	**ماده (۱۳) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** ... دادسرای انتظامی وکلا پس از رسیدگی به تخلفات و شکایات در صورتی‌که عقیده بر تخلف داشته باشد کیفرخواست صادر می‌کند و در غیر این‌صورت قرار منع تعقیب خواهد داد... .	
ماده (۱۶۰) دادستان انتظامی در صورت احراز تخلفی که مستوجب مجازات‌های انتظامی تا درجه ۳ باشد چنانچه شاکی انتظامی نداشته یا شاکی از شکایت خود صرفنظر کرده باشد، می‌تواند در صورت نداشتن سابقه محکومیت انتظامی برای یک بار قرار		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
تعلیق تعقیب صادر کند. قرار صادره از جانب وکیل تحت تعقیب، در دادگاه انتظامی وکلا قابل اعتراض است.		
ماده (۱۶۱) کیفرخواست باید در دو نسخه تنظیم و متضمن عنوان و دلایل تخلف و تاریخ وقوع آن و مواد استنادی باشد. دفتر دادگاه انتظامی وکلا نسخه دوم کیفرخواست را جهت ابلاغ به وکیل مورد تعقیب، به‌ترتیب مقرر در ماده (۱۵۲) ارسال خواهد کرد تا پاسخ کتبی خود را ظرف مهلت‌های مقرر در همان ماده تسلیم دفتر دادگاه نماید.		
ماده (۱۶۲) پس از وصول پاسخ یا انقضای مهلت مقرر، حسب دستور رئیس دادگاه انتظامی وکلا، برای پرونده وقت نوبتی تعیین می‌شود. چنانچه در وقت تعیین شده پرونده معد برای اتخاذ تصمیم باشد حکم مقتضی نسبت به مورد صادر خواهد شد و هرگاه دادگاه اخذ توضیح از هریک از طرفین را لازم بداند و یا بنا به درخواست یکی از طرفین با تعیین وقت رسیدگی، طرفین را دعوت می‌نماید.		
ماده (۱۶۳) عدم حضور هریک از طرفین، مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۶۴) تشکیل جلسه دادگاه انتظامی وکلا منوط به حضور حداقل دو نفر از اعضای دادگاه است و اتخاذ تصمیم همواره با نظر اکثریت اعضا امکانپذیر می‌باشد.		
ماده (۱۶۵) در صورتی‌که دادگاه انتظامی وکلا در امر رسیدگی نقایصی در پرونده مشاهده نماید می‌تواند ضمن تعیین موارد نقص، رفع آنها را از دادسرای انتظامی وکلا بخواهد. دادسرا براساس نظر دادگاه نقایص مزبور را رفع و بدون اظهارنظر جدید پرونده را به دادگاه اعاده خواهد نمود.		
ماده (۱۶۶) عضو دادگاه انتظامی وکلا در موارد زیر باید از رسیدگی امتناع کند و طرفین نیز می‌توانند او را رد کنند: ۱. عضو دادگاه دارای قرابت نسبی یا سببی تا درجه ۲ از طبقه سوم با وکیل مورد تعقیب یا موکل وی و یا شاکی یا همسر یا والدین یا فرزندان آنها باشد. ۲. عضو دادگاه قبلاً یا در زمان رسیدگی وکیل پرونده‌ای باشد که وکیل مورد تعقیب یا شاکی در آن به‌عنوان وکیل دخالت داشته است. ۳. بین عضو دادگاه و اقربای وی تا درجه ۲ از طبقه سوم با وکیل مورد تعقیب یا موکل وی یا شاکی، دعوای حقوقی یا		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
جزایی مطرح باشد و یا این دعاوی منته به صدور حکم شده باشد و از تاریخ صدور حکم قطعی، کمتر از پنج سال گذشته باشد. ٤. عضو دادگاه قبلاً به‌واسطه سمت در دادسرا یا دادگاه انتظامی وکلا، سمت قضایی، داوری یا کارشناسی نسبت به موضوع اظهارنظر کتبی کرده باشد.		
ماده (۱۶۷) دادگاه انتظامی وکلا فقط به تخلفات اعلام شده در حدود کیفرخواست رسیدگی می‌نماید و در صورت احراز تخلف تطبیق عمل انتسابی با مواد قانون با دادگاه است. در صورتی‌که دادگاه در حین رسیدگی تخلف دیگری را مشاهده نماید مراتب را جهت تعقیب و رسیدگی به دادسرای انتظامی وکلا اعلام خواهد نمود.		
ماده (۱۶۸) دادستان انتظامی وکلا یا یکی از معاونان یا دادیاران به نمایندگی از وی می‌توانند به‌منظور دفاع از کیفرخواست و ادای توضیحات مورد نظر دادگاه انتظامی وکلا در جلسه رسیدگی حضور یابند.		
ماده (۱۶۹) احکام دادگاه انتظامی وکلا مبنی‌بر محکومیت به مجازات‌های تا درجه ۲ قطعی و از درجه ۳ و بالاتر از طرف محکوم علیه	**ماده (۱۴) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** مجازات‌های درجه ۱، ۲ و ۳ نسبت به وکیل مورد تعقیب	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
قابل تجدیدنظرخواهی است. همچنین دادستان انتظامی و شاکی حق درخواست تجدیدنظر از حکم برائت را دارند. مهلت اعتراض ده روز از تاریخ ابلاغ حضوری دادنامه به آنان یا ابلاغ آن به‌ترتیب مقرر در ماده (۱۵۲) است.	قطعی است ولی شاکی خصوصی که تعقیب به‌موجب شکایت او به‌عمل آمده از کلیه آرای صادره و همچنین دادسرای انتظامی وکلا و **رئیس** کانون از حکم برائت و از مجازات‌های درجه ٤ به بالا می‌تواند ظرف مدت ده روز پس از ابلاغ با رعایت مسافت طبق قانون آیین دادرسی مدنی تقاضای تجدیدنظر نماید... .	
ماده (۱۷۰) مرجع تجدیدنظر احکام دادگاه انتظامی وکلا و هیئت عمومی انتظامی وکلا، دادگاه عالی انتظامی قضات است.	**ماده (۱۴) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** ... مرجع تجدید نظر دادگاه عالی انتظامی قضات بوده و رأی دادگاه مزبور قطعی است.	از آنجا که مشخص نیست آیا در این مورد رأی دادگاه عالی انتظامی قضات قابل تجدیدنظرخواهی است یا خیر، پیشنهاد می‌شود عبارت «رأی دادگاه مزبور قطعی است» به انتهای ماده افزوده شود.
ماده (۱۷۱) در صورتی‌که رئیس قوه قضائیه، دادستان کل کشور، رئیس یا دادستان انتظامی کانون مربوط به جهتی از جهات ادامه اشتغال وکیل و کارآموز مورد تعقیب را به کار وکالت یا کارآموزی مصلحت نداند می‌تواند از دادگاه انتظامی وکلای کانون مربوط تعلیق موقت او را درخواست کند. **هیئت‌مدیره** نیز می‌تواند در صورت تصویب دوسوم اعضای اصلی، تعلیق وکیل مورد تعقیب را درخواست کند. در این‌صورت رئیس کانون محلی موضوع را جهت رسیدگی به دادگاه انتظامی وکلا ارجاع می‌کند. دادگاه موظف است خارج از نوبت رسیدگی کند و در صورتی‌که رأی بر تعلیق صادر	**ماده (۱۸) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** در صورتی‌که وزیر دادگستری یا **رئیس هیئت‌مدیره** کانون وکلا به جهتی از جهات اشتغال وکیل مورد تعقیب را به کار وکالت مقتضی نداند می‌تواند از دادگاه انتظامی وکلا تعلیق موقت او را بخواهد و دادگاه موظف است در جلسه خارج از نوبت به این درخواست رسیدگی نموده و در صورتی‌که رأی بر تعلیق صادر شود این رأی قابل اجرا خواهد بود و همچنین در صورت درخواست ٦ نفر از اعضای **هیئت‌مدیره** کانون مکلف است از دادگاه تقاضای تعلیق وکیل مورد تعقیب	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
شود، این رأی بلافاصله قابل اجراست.	را بنماید. از رأی مزبور وکیل معلق می‌تواند تقاضای تجدیدنظر نماید و نیز از رأی عدم تعلیق وزیر دادگستری یا **رئیس** کانون وکلا حق تقاضای تجدیدنظر دارند دادگاه عالی انتظامی قضات به کلیه این درخواست‌ها خارج از نوبت رسیدگی نموده و رأی دادگاه مزبور قطعی است.	
ماده (۱۷۲) وکیل یا کارآموز می‌تواند از رأی دادگاه انتظامی وکلا مبنی‌بر تعلیق، ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ درخواست تجدیدنظر نماید. در صورت رد درخواست تعلیق، درخواست‌کننده ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ حق تجدیدنظرخواهی دارد. **تبصره ـ** مدت تعلیق وکیل حداکثر سه‌ماه می‌باشد و پس از آن این مدت تنها برای یک بار با اعمال مجدد ماده قبل امکانپذیر است.		
ماده (۱۷۳) درصورتی که علیه وکیل یا کارآموز به اتهام ارتکاب جرمی کیفرخواست صادر شود، دادستان عمومی و انقلاب صادرکننده کیفرخواست باید رونوشت آن را به کانون متبوع بفرستد. رئیس کانون رونوشت کیفرخواست را مستقیماً به دادگاه انتظامی وکلا ارسال می‌دارد. در صورتی‌که دادگاه انتظامی دلایل را قوی و ادامه وکالت وکیل یا کارآموز را		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
منافی با شئون وکالت تشخیص دهد، رأی تعلیق موقت او را صادر می‌کند.		
ماده (۱۷۴) چنانچه آرای صادره از شعب مختلف دادگاه انتظامی وکلای هر کانون نسبت به موضوع واحد، متعارض باشد، حسب درخواست رئیس کانون ملی موضوع در هیئت عمومی دادگاه‌های انتظامی وکلا مطرح می‌شود. هر یک از دو رأی متعارض که مورد پذیرش اکثریت نسبی هیئت مزبور واقع گردد در امور مشابه برای شعب دادگاه انتظامی کانون‌ها لازم‌الاتباع است.		
ماده (۱۷۵) وکلای دادگستری طبق مقررات این قانون از طریق بیمه اجباری در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت حمایت می‌شوند. بدین منظور صندوقی به نام «صندوق حمایت وکلای دادگستری» که در این قانون صندوق نامیده می‌شود تشکیل می‌گردد. با تأسیس این صندوق، «صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری» منحل شده و کلیه دارایی‌ها و تعهدات آن به صندوق جدید منتقل می‌شود. **تبصره «۱» ـ** اعضای رسمی، پیمانی یا قراردادی هیئت علمی دانشگاه‌ها که پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به حرفه وکالت وارد می‌شوند، در عضویت صندوق مخیرند.	**قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ ـ** **ماده (۱)** وکلا و کارگشایان دادگستری طبق مقررات این قانون از طریق بیمه اجباری در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت حمایت می‌شوند. **تبصره ـ** وکلا و کارگشایانی که مشمول مقررات قانون استخدام کشوری یا قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاه یا قانون تأمین اجتماعی یا مقررات بازنشستگی دیگری هستند از شمول مقررات حمایتی این قانون مستثنا می‌باشند.	براساس این ماده «صندوق حمایت وکلای دادگستری» جایگزین «صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری» می‌شود. در تبصره «۳» این ماده مقرر شده کسانی که تاکنون عضو «صندوق» بوده‌اند، عضویت آنها در «صندوق» کماکان ادامه می‌یابد. از آنجا که در این قانون، واژه «صندوق» به «صندوق حمایت وکلای دادگستری» اطلاق می‌شود و منظور از «صندوق» در تبصره مذکور «صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری» بوده است، لازم است به این مسئله تصریح شود. ازاین‌رو پیشنهاد می‌شود عبارت «صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری» جایگزین واژه «صندوق» در

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
تبصره «۲»ـ وکلایی که براساس ماده (۱۱۹) این قانون پروانه وکالت خود را تودیع می‌کنند، در صورتی‌که حق عضویت خود را برای مدت تودیع بپردازند، این مدت جزء سنوات عضویت آنها در صندوق محسوب خواهد شد. **تبصره «۳»ـ** اشخاصی که تاکنون به هر عنوان عضو صندوق بوده‌اند، عضویت آنها در صندوق ادامه می‌یابد.	**ماده (۲)** برای اجرای این قانون صندوقی به نام صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری که در این قانون صندوق نامیده می‌شود تشکیل می‌گردد. **ماده (۶)** کلیه دارایی و تعهدات صندوق تعاون و وکلای دادگستری به صندوق منتقل می‌شود.	تبصره مذکور شود.
ماده (۱۷۶) صندوق دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و از پرداخت مالیات و عوارض معاف است.	**ماده (۳) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** صندوق دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و از پرداخت مالیات و عوارض معاف می‌باشد.	
ماده (۱۷۷) اساسنامه صندوق به‌وسیله وزرای دادگستری و رفاه و تأمین اجتماعی با همکاری کانون ملی وکلای دادگستری تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	**ماده (۴) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** اساسنامه صندوق از طرف کانون وکلای دادگستری مرکز با مشارکت نماینده یا جلب‌نظر کانون‌های دیگر تهیه و پس از تأیید وزارت دادگستری و وزارت بهداری و بهزیستی و تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی به‌موقع اجرا گذاشته می‌شود.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۷۸) منابع مالی صندوق به‌شرح زیر است: ۱. حق بیمه‌ای که مشمولان این قانون مستقیماً به صندوق می‌پردازند. ۲. وجوه که کانون ملی و کانون‌های محلی به صندوق می‌پردازند. ۳. کمک‌ها و هدایایی که از طرف اشخاص حقیقی یا حقوقی به صندوق داده می‌شود. ٤. سود حاصل از درآمد وجوه صندوق.	**ماده (۵) ـ** منابع مالی صندوق به‌شرح زیر است: ۱. حق بیمه‌ای که مشمولین این قانون مستقیماً به صندوق می‌پردازند. ۲. وجوه که کانون‌های وکلا به صندوق می‌پردازند. ۳. سود حاصل از درآمد وجوه صندوق. ٤. کمک‌ها و هدایایی که از طرف اشخاص حقیقی یا حقوقی به صندوق داده می‌شود.	
ماده (۱۷۹) کسور بازنشستگی کلیه اشخاصی که قبل از بازنشستگی مستعفی شده و پروانه وکالت گرفته‌اند، باید به صندوق واریز شود. سوابق خدمت این اشخاص به شرط پرداخت تمام حق بیمه سنوات مذکور با احتساب وجوه پرداختی بابت بازنشستگی متقاضی که به صندوق واریز شده است جزء سابقه عضویت آنها در صندوق محسوب خواهد شد. کسور بازنشستگی کلیه اشخاصی که مبالغی را تحت این عنوان به مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه پرداخته‌اند باید به صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری منتقل شود. سوابق خدمت این اشخاص به شرط پرداخت تمام حق بیمه سنوات مذکور با	**ماده (۷) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** وجوه مذکور در تبصره «۷۹» قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۲ و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور (صندوق بازنشستگی کشوری مکلف است کسور بازنشستگی قضایی را که قبل از رسیدن به سن بازنشستگی مستعفی گردیده و پروانه وکالت دادگستری گرفته‌اند و نمی‌توانند از حقوق بازنشستگی استفاده نمایند به کانون وکلای دادگستری مرکز به‌منظور افزایش سرمایه صندوق تعاون وکلا پرداخت نماید. پرداخت صندوق تعاون وکلا از محل این وجوه منحصراً به‌صورت مستمری ماهیانه امکانپذیر است). همچنین کسور بازنشستگی قضات و کارمندانی که قبل از بازنشستگی	حکم مقرر در تبصره مبنی‌بر انتقال سهم کارفرما که به صندوق بازنشستگی سابق وکیل پرداخت شده، به صندوق حمایت، فاقد توجیه است. ضمن اینکه عبارت «برحسب تقاضای متقاضی» مشکلات و ناهماهنگی‌های عملی را ایجاد می‌نماید. لذا پیشنهاد می‌شود تبصره مذکور حذف گردد. همچنین عبارت «صندوق حمایت وکلا و کارگشایان» باید به واژه «صندوق» اصلاح شود.

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
احتساب وجوه پرداختی بابت بازنشستگی متقاضی که به صندوق واریز شده است جزء سابقه عضویت آنها در صندوق مذکور محسوب خواهد شد. **تبصره ـ** در صورتی‌که برای متقاضی بازنشستگی به‌عنوان سهم کارفرما وجوه در صندوق‌های بیمه دیگر پرداخت شده برحسب تقاضای متقاضی به صندوق منتقل می‌شود.	مستعفی شده یا بشوند و پروانه وکالت گرفته یا بگیرند باید به صندوق واریز شود. **ماده (۱۳)** سوابق خدمت رسمی قضات و کارمندان دولت و مدت نمایندگی مجلسین سنا و شورای ملی و مدت خدمت وظیفه کسانی که مشمول مقررات این قانون قرار می‌گیرند از لحاظ بازنشستگی به شرط پرداخت تمام حق بیمه سنوات مذکور با احتساب وجوه پرداختی بابت بازنشستگی متقاضی که به صندوق واریز شده است جزء سابقه وکالت محسوب خواهد شد. **تبصره ـ** در صورتی‌که برای متقاضی بازنشستگی به‌عنوان سهم کارفرما وجوه در صندوق‌های بیمه دیگر پرداخت شده برحسب تقاضای متقاضی به صندوق منتقل خواهد شد.	
ماده (۱۸۰) نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه از طرف بیمه شده و وجوه پرداختی کانون‌های محلی و کانون ملی و شرایط استفاده از مزایا و میزان آن و نحوه بهره‌برداری از وجوه صندوق طبق آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد کانون ملی و به‌وسیله وزرای دادگستری و رفاه و تأمین اجتماعی تهیه می‌شود و به	**ماده (۸) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه از طرف بیمه شده و کانون وکلا و شرایط استفاده از مزایا و میزان آن و نحوه بهره‌برداری از وجوه صندوق طبق آیین‌نامه‌ای است که به‌وسیله وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
تصویب هیئت وزیران می‌رسد.		
ماده (۱۸۱) تمدید پروانه وکلای مشمول این قانون موکول به ارائه مفاصاحساب پرداخت حق بیمه است.	**ماده (۱۱) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** تجدید پروانه **سالیانه** وکلا و کارگشایان مشمول این قانون موکول به ارائه مفاصاحساب پرداخت حق بیمه می‌باشد.	
ماده (۱۸۲) وکلایی که طبق مقررات این قانون تقاضای بازنشستگی می‌کنند در صورتی با تقاضای آنها موافقت می‌شود که حق بیمه سنوات گذشته خود را به‌طور کامل به‌ترتیبی که در آیین‌نامه موضوع ماده (۱۸۰) این قانون تعیین می‌شود، پرداخته باشند.	**ماده (۱۲) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** وکلا و کارگشایانی که طبق مقررات مربوط تقاضای بازنشستگی می‌کنند مکلفند تمام حق بیمه سنوات گذشته خود را به‌ترتیبی که در آیین‌نامه موضوع ماده (۸) این قانون تعیین خواهد شد بپردازند.	
ماده (۱۸۳) وکلایی که از مستمری بازنشستگی یا ازکارافتادگی موضوع این قانون استفاده می‌کنند، حق وکالت ندارند. **تبصره ـ** وکالت‌هایی که قبل از صدور حکم بازنشستگی به وکلای بازنشسته داده شده و در جریان دادرسی است به قوت خود باقی و تعقیب دعاوی مذکور تا مرحله نهایی از طرف وکلای بازنشسته بلامانع است.	**ماده (۱۴) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** وکلا و کارگشایانی که از مستمری بازنشستگی یا ازکارافتادگی موضوع این قانون استفاده می‌کنند دیگر حق وکالت ندارند. **تبصره ـ** وکالت‌هایی که قبل از صدور حکم بازنشستگی به وکلای بازنشسته داده شده و محاکمات آن در جریان رسیدگی است به قوت خود باقی و تعقیب دعاوی مذکور تا مرحله نهایی از طرف وکلای بازنشسته بلامانع است.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۸۴) وکلای دادگستری می‌توانند با رعایت ماده قبل و در صورت داشتن ۳۰ سال سابقه وکالت و یا دارا بودن حداقل ده سال سابقه وکالت و ٦۰ سال سن و پرداخت حق بیمه به‌ترتیب مقرر در آیین‌نامه موضوع ماده (۱۸۰) این قانون تقاضای بازنشستگی نمایند. **تبصره ـ** مدت کارآموزی وکلای دادگستری جزء مدت ۳۰ سال مذکور در این ماده محسوب می‌شود.	**ماده (۱۵) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** وکلا و کارگشایان دادگستری می‌توانند با رعایت ماده (١٤) در صورت داشتن ۳۰ سال سابقه وکالت و یا دارا بودن حداقل ده سال سابقه وکالت و ٦۰ سال سن و پرداخت حق بیمه به‌ترتیب مقرر در آیین‌نامه تقاضای بازنشستگی نمایند. **تبصره ـ** مدت کارآموزی وکلای دادگستری جزء مدت ۳۰ سال مذکور در ماده فوق‌الذکر محسوب می‌گردد و از تاریخ اجرای این قانون پروانه کارآموزی وکالت دادگستری برای حوزه قضایی استان مرکز فقط به کسانی داده می‌شود که سن آنها از ٤۰ سال تمام بیشتر نباشد و برای سایر حوزه‌های قضایی پروانه کارآموزی به کسانی داده می‌شود که سن آنها از ۵۰ سال تمام بیشتر نباشد و چنین پروانه‌هایی قابل انتقال به حوزه قضایی استان مرکز نمی‌باشد.	
ماده (۱۸۵) هرگونه برداشت یا تصرف غیرقانونی در وجوه یا اموال صندوق موجب ۱۰۰ میلیون ریال تا یک میلیارد ریال جزای نقدی یا دو تا پنج سال حبس یا هر دوی آنها خواهد بود.	**ماده (۱۷) ـ قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۵۵ـ** هرگونه برداشت یا تصرف غیرقانونی از وجوه یا اموال صندوق در حکم اختلاس یا تصرف غیرقانونی در اموال دولت است.	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
ماده (۱۸۶) در صورت فوت یا جنون وکیل، بنا به تقاضای اشخاصی که اوراق و اسنادی نزد وکیل داشته‌اند، رئیس کانون محلی مربوط دستور تحویل اوراق و اسناد مذکور را به صاحبان آنها می‌دهد. تحویل با تنظیم صورت مجلسی در حضور متصدی امور متوفی یا مجنون و در صورت استنکاف ایشان، در حضور نماینده رئیس حوزه قضایی مربوط، صورت می‌گیرد و نسخه‌ای از آن به متصدی مزبور داده می‌شود.	**ماده (۵۶) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** در صورت فوت و حجر وکیل، مدعی‌العموم بدایت و در نقاطی که پارکه نیست امین یا مأمور صلح به تقاضای اشخاص اسناد و اوراق راجعه به آنها را که نزد وکیل بوده با حضور متصدی امور متوفی و در صورت استنکاف ورثه یا متصدی امور متوفی از تسلیم اوراق و اسناد مدعی‌العموم یا قائم مقام او با حضور نماینده محکمه بدایت یا صلح اسناد را اخذ و به صاحبش رد می‌نماید و صورت‌مجلسی در هر دو باب تنظیم و امضاء می‌نماید و رسید اوراق را گرفته به متصدی امور متوفی می‌دهد.	
ماده (۱۸۷) هرگاه قضات دادگاه‌ها و دادسراهای دادگستری در اجرای مفاد این قانون، تخلف، اهمال و مسامحه‌ای مشاهده کنند یا وکیل را فاقد شرایط مقرر قانونی تشخیص دهند موظفند مراتب را به دادسرای انتظامی کانون محلی مربوطه گزارش دهند.	**ماده (۵۷) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** هرگاه محاکم و مدعیان عمومی در اجرای مواد این قانون بی‌نظمی یا مسامحه مشاهده کرده یا متوجه شوند وکیلی از عهده انجام وظیفه وکالتی برنمی‌آید و همچنین هر گاه از سوءاخلاق و اعمال وکیلی مطلع گردند مکلفند بدون تأخیر مراتب را به وزیر عدلیه گزارش دهند. در صورت تخلف به مجازات انتظامی تا درجه ٤ محکوم خواهند شد.	
ماده (۱۸۸) وکلای معلق و اشخاص ممنوع‌الوکاله و **به‌طور** کلی کسانی که دارای پروانه وکالت نیستند به‌استثنای اشخاص موضوع ماده (۳۵) این قانون، از هرگونه تظاهر و مداخله در امر وکالت و	**ماده (۵۵) ـ قانون وکالت ـ مصوب سال ۱۳۱۵ـ** وکلای معلق و اشخاص ممنوع‌الوکاله و به‌طور کلی هر شخصی که دارای پروانه وکالت نباشد از هرگونه تظاهر و مداخله در عمل وکالت ممنوع است اعم از اینکه عناوین	

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
تصدی به مشاوره حقوقی ممنوع هستند. متخلف به حبس تعزیری از ٦ ماه تا یک سال و جزای نقدی از ده میلیون ریال تا یکصد میلیون ریال محکوم می‌شود. در این مورد کانون محلی وکلا نیز می‌تواند به‌عنوان شاکی خصوصی اقامه دعوی کند.	تدلیس از قبیل مشاور حقوقی و غیره اختیار کند یا اینکه به‌وسیله شرکت و سایر عقود یا عضویت در مؤسسات خود را اصیل در دعوی قلمداد نماید. متخلف از ۱ الی ٦ ماه حبس تأدیبی محکوم خواهد شد.	
ماده (۱۸۹) هرکس به وکیل دادگستری در حین انجام‌وظیفه وکالتی یا به سبب آن توهین کند به حبس تعزیری از ٦ ماه تا یکسال محکوم خواهد شد.	**ماده (۲۰) ـ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری ـ مصوب سال ۱۳۳۳ـ** هرکس نسبت به وکیل دادگستری در حین انجام‌وظیفه وکالتی یا به سبب آن توهین نماید به حبس تأدیبی از پانزده روز الی سه ماه محکوم خواهد گردید.	
ماده (۱۹۰) مرکز امور مشاوران حقوقی، وکلا و کارشناسان قوه قضائیه مکلف است ظرف سه‌ماه از تشکیل کانون‌های محلی با همکاری این کانون‌ها نسبت به انتقال پرونده‌ها و سوابق انتظامی و اداری کسانی که از این مرکز به دریافت پروانه وکالت نائل شده‌اند و همچنین افرادی که در آزمون‌های این مرکز و یا مصاحبه علمی آن نمره قبولی کسب نموده و درحال گذراندن مراحل تعیین صلاحیت یا کارآموزی می‌باشند، به کانون‌های محلی استان مربوطه اقدام نماید. با اتمام عملیات انتقال، مرکز فوق‌الذکر به «مرکز امور کارشناسان قوه قضائیه» تغییر نام یافته و اموالی که از		

طرح وکالت	مواد قوانین مرتبط موجود	نظر مرکز پژوهش‌ها
وجوه واریزی وکلا به‌حساب مرکز خریداری شده و وجوه که در حساب مذکور باقی‌مانده است، به تناسب وکلای هر استان بین کانون‌های محلی تقسیم می‌شود.		
ماده (۱۹۱) اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران باید ظرف یک سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به ایجاد کانون‌های محلی در **استان‌هایی** که این کانون‌ها تأسیس نشده‌اند و نیز نسبت به تشکیل کانون ملی براساس این قانون اقدام کند. با تشکیل کانون ملی، اتحادیه مذکور منحل می‌شود.		
ماده (۱۹۲) آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن به‌وسیله وزیر دادگستری با همکاری اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.		
ماده (۱۹۳) با تصویب این قانون، قانون وکالت مصوب سال ۱۳۱۵، لایحه قانونی استقلال کانون وکلا مصوب سال ۱۳۳۳، قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری مصوب سال ۱۳۵۵ و قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت مصوب سال ۱۳۷۶ منسوخ و ملغی‌الاثر می‌شود.		

نتیجه‌گیری

طرح وکالت که جهت رفع مشکلات موجود در حوزه وکالت دادگستری به مجلس تقدیم شده است، می‌تواند تا حدود زیادی رافع مشکلات این حوزه باشد. برخی اشکالات مختصر در این طرح به‌نظر می‌رسد که در گزارش به آنها اشاره شده و حتی‌المقدور پیشنهاد اصلاحی نیز جهت رفع آنها ارائه شده است. تصویب این طرح به همراه اصلاحات مورد نظر کارشناسان، که چکیده‌ای از آنها در این گزارش ذکر شد، به کمیسیون قضایی و مجلس محترم پیشنهاد می‌شود.

منابع و مآخذ

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
۳. قانون وکالت، مصوب سال ۱۳۱۵.
٤. لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری، مصوب سال ۱۳۳۳.
٥. قانون تشکیل صندوق حمایت وکلا و کارگشایان دادگستری، مصوب سال ۱۳٥٥.
٦. قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری، مصوب سال ۱۳۷٦.

شناسنامه گزارش	مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی	شماره مسلسل: ۱۱۰۳۲

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «طرح وکالت» به همراه جدول تطبیقی طرح وکالت با قوانین موجود

نام دفتر: مطالعات حقوقی (گروه حقوق عمومی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: سیدمحمدهادی راجی، محمد بهادری‌جهرمی

مدیر مطالعه: سیدمحمدهادی راجی

ناظر علمی: حجت‌الاسلام والمسلمین جلیل محبی

متقاضی: کمیسیون قضایی و حقوقی

همکاران: ـــــ

همکاران خارج از مرکز: ـــــ

اظهارنظرکنندگان خارج از مرکز: ـــــ

ویراستار تخصصی: ـــــ

ویراستار ادبی: ـــــ

واژه‌های کلیدی: ـــــ

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۸۹/۹/۱۷

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۹۰/۶/۲۶

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۶/۲۷